

MAGYAR NÉPLAP

FÜGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési ára:

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona.
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkeszti

BUDAY ALADAR

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest. VIII., Köztemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:
»Páduai Szent Antal Lapja.«

Sürgős.

Budapest, november 26.

Rendkívüli munkahalmaz torlódott össze a tisztelt ház asztalán. Nem emlékszünk, hogy valaha kormány annyit dolgozott volna, mint a mostani. Nem tuloznánk, ha azt mondanók, hogy ez a kormány a nagy reformok kabinetje.

Három hete mult még csupán, hogy a képviselőház újabb ülészakát megnyitották s az új kapunyitással a miniszterek új tevékenységük

virágzásában jelennek meg az ország színe előtt.

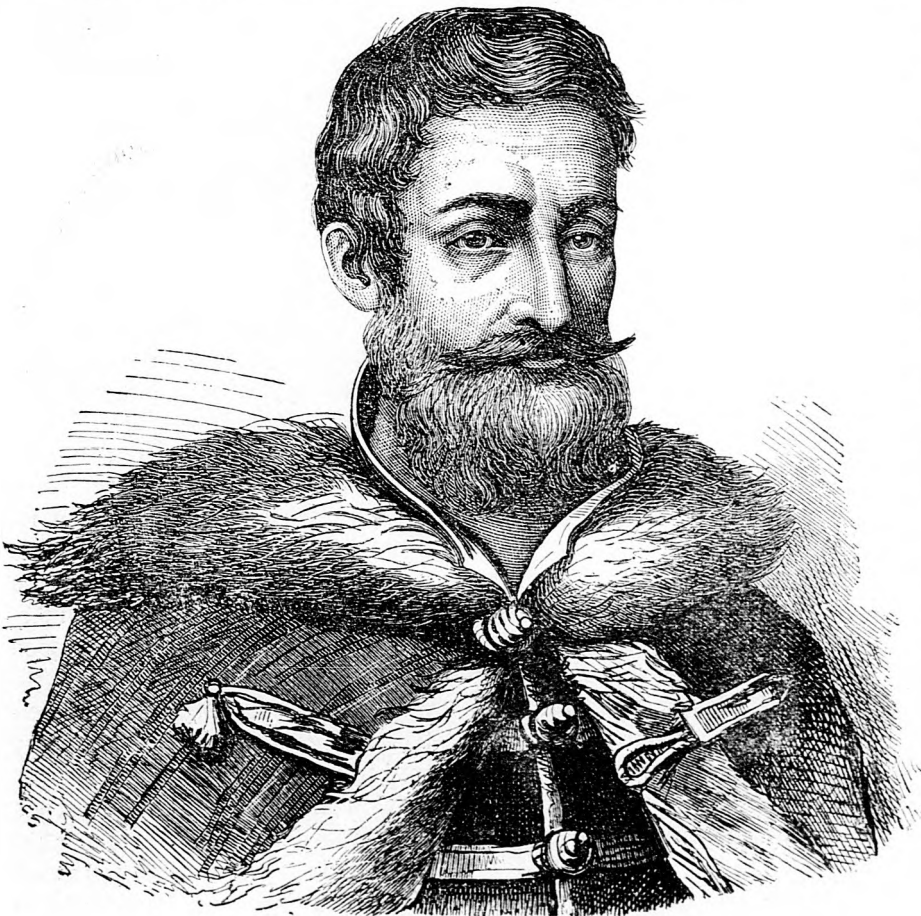
Ez a munkaerő, gond és szorgalom meglepi és bámulatra gerjeszti még a nemzeti kormány ellenfeleit is. S a nemzeti kormány legerősebb üttö kártyája amazokkal szemben a munka. És a mennyit a kormány dolgozik, annyi dolog vár a parlamentre is, mert a mintszterek által elkészített és beterjesztett javaslatokat tanulmányoznia, megvitatnia, tárgyalnia kell a képviselőháznak; csak így lehet azokból törvény.

Ha tehát a kormánynak sok a dolga, sok a ház dolga is. Ha a kormány késlekedik, késik a ház is. Az idén bizony most, esztendő végére, nagyon megkésett a kormány. E miatt nyitották oly későn meg az országgyűlést és e miatt torlódott össze oly rengeteg munkahalmaz a tisztelt ház asztalán.

És miért is késett hát meg oly nagyon a kormány épen most? Nagyon jól tudjuk; talán fölösleges is ezt a kérdést fölvetni. De ha már fölvetettük, meg is felelünk reá.

Nehéz helyzetbe került bizony a mostani kormány. Mivelhogy ez a kormány alkotmányos és nemzeti, — azt hiszik róla, hogy mindenható is és mindent egyszerre várnak, sőt követelnek tőle. Negyvenegy esztendő hamis politikájának minden hibáját, minden mulasztását egyszerre kérik számon tőle. Ezt a kormányt vonják felelősségre mindazokért a rendetlenségekért, nyomoruságokért, a melyeket az elbukott szabadelvű (husos fazék) rendszer oly mélyen beleplántált közéletünk ifju talábjába.

A nép, a melyet az a régi rendszer kizárt minden jogból és megakasztott minden teherrel, jogot és kenyeret követel. Jogot, hogy részt vegyen hazája sorsának intézésében, törvényhozásban — és kenyeret, vagyis terheinek, nyomoruságának enyhítését. És a kormány, hogy megfeleljen a várakozásoknak, elkészítette két korszakalkotó nagy törvénytervezetét: az általános választói jogról és az adóreformról szóló javaslatokat.



Verbőczy István.

Mind a kettő sürgős és életbevágó kérdés, immár tárgyalásra vár a ház asztalán. A magyar gazdák évtizedek óta sürgettek már egy országos érdekű szükségletet: ha nem lesz törvényünk a borhamisítás ellen, ma-holnap a magyar bornak olyan hira lesz világszerte, mint a fapitykének. Már pedig ősidők óta a magyar név becsületével egy rangban tanulta ismerni a világ a magyar bor jóságát. Lelketlen kufárok tönkretenni igyekeztek ezt, hogy így milliókkal károsítsák meg évente a magyar gazdaközöniséget. Ezért kellett a bortörvény, a melyet a héten már a főrendiház is elfogadott.

Az egész magyar népet egy járványszerűen pusztító tünet fenyegeti, a mely évről-évre gyilkos módon aprítja véreinket: lelketlen nemzet-ellenségek valósággal beleoltották népünk véérébe az Amerikába való költözködést. Törvény kell tehát, sürgős és erélyes a kivándorlásról s ez már szintén ott vár a többi között a ház asztalán. A király törvényt kíván Bosznia és Herzegovina annexiójáról. Törvény kellett a főváros fejlesztéséről. És még egy sereg aprócseprő törvény, a melyek javaslatok alakjában mind ott várnak a ház asztalán.

Hja, ezeket a kormánynak mind el kellett készítenie. És mind be kellett terjesztenie a tisztelt ház elé.

Csak hogy — itt a baj kérem — — esztendő vége van és hátra van még a legfontosabb és legsürgősebb dolog: a jövő évi költségvetés. Ezt okvetlenül le kell tárgyalni, nehogy megint ex-lexbe menjünk, nehogy rendetlenségben találja az államháztartást az esetleges háboru veszedelme. Ime, ez az oka annak, hogy a képviselőház többsége szerdán kimondta a költségvetés sürgősségét és csütörtökön azt, hogy a javaslatot naponkint nyolcz órás ülésekben kívánja tárgyalni.

A kik a nemzeti kormánynak mindenáron ellenségei, vagyis a kik a nemzeti törekvéseknek általában ellenségei, azok persze ellenezték a sürgősséget, mondván, hogy ezzel csak „keresztül akarja hajtani“ a kormány a költségvetést.

Nos igen, keresztül akarja hajtani, mert kell, hogy keresztül hajtsa. Mert készen kell lennie még az idén. Mert valóban sürgős és mert még sok sürgős dolog vár a házra. És azt is tessék meggondolni, hogy azt a költségvetést elkészíteni százszorta nehezebb, gyötrelmesebb munka volt, mint „keresztül hajtani.“

Vagy azt hiszik a képviselő urak, hogy valamihez „hozzászólni“, — elvetni vagy elfogadni — talán munka? Hát akkor mi nem munka, ha még ez is munka?

Felelet.

— Legyen-e plurális? —

Igen tisztelt szerkesztő ur! Meltóztassék megengedni, hogy Szántó István gazdatársam multkori levelére ezen a helyen megfeleljek.

Szántó István uram, szállok az urhoz! Nagy gonddal olvastam a minapi levelét és miután okfejtése a magyarság szempontjából nagyon világos és egyszerű, habozás nélkül elfogadom én is, hogy: hát jó; Próbáljuk meg! Legyen plurális a választói jog.

De, mint minden dolognál, itt is csak azt mondom, hogy: lassan a testtel.

Mert tekintsük a mai helyzetet. A kormány plurális alapon akarja a választói jog törvényét reformálni. A magyar nép nagy része azonban a plurálist ellenzi.

Igazság szerint, elvileg ellenezni is kell, mert minden polgára az államnak jogokban és kötelességekben egyenlő és ezt az egyenlőséget nekünk különösen biztosítja az 1848-iki alkotmány.

De igaza van Szántó uramnak, hogy nálunk a helyzet különleges. Nálunk ez az elméleti egyenlőség a valóságban csak akkor állhatna fent, ha az egész országot csupa fajmagyar lakták. Nálunk a helyzet valóban különleges. Nálunk oly sok a nemzetiség, hogy ha a választói jog egyenlő volna, — valóban könnyen kiverhetnének bennünket a saját házukból.

Azt mondja a kormány, hogy a magyarság felsőbbiségét ebben a ha-

zában a mai viszonyok között csak a plurálissal lehet fenntartani.

Ha ez így van, kedves magyar gazdatársaim, akkor én is habozás nélkül azt mondom, próbáljuk meg a plurálist. A próba legyen tíz esztendő, vagyis két választási időszak. Az alatt majd meglátjuk, hogy mit tud a plurális.

De... engedjék meg, hogy ha már beleegyezem a plurálisba, hát legalább is föltételekhez kössem azt.

Az első föltételem az, hogy minden magyar állampolgár, a ki ebben az országban született és a ki fajmagyarnak született, — ha írni és olvasni tud, — kettős szavazói jogot gyakorolhasson. Ha a kormánynak valóban oly nagyon lelkén fekszik a magyarság érdeke, akkor mindig és mindenben biztosítson a magyarságnak kivételeket.

Tehát adjon kettős szavazati jogot azoknak a magyaroknak, a kiket a törvényjavaslat szerint csak egyes jog illetne meg, — csak azért, mert azok magyarok.

Sőt még mást is követelünk. Legyen plurális a választói jog, de a fajmagyar már akkor gyakorolhassa szavazói jogát, a mikor az első sorozáson átesett, tehát ne csak 24 éves korában.

Mindezeket a kivételeket azonban csak a fajmagyar állampolgároknak biztosítsa a törvény. Akkor aztán legyen plurális!

Szántó István gazdatársam két példát hoz fel a nemzetiségi vidékekről. Csak hogy elfelejti, hogy a rózsashegyi kerületben — épen az a baj, — az a 914 magyar nem kap mind hármasszavazati jogot. Ellenben hármast kapnak az ott lakó tót ügyvédek, papok, egyszóval a tót intelligencia, a mely elnyomja azt a 914 magyart — épen a jelenlegi törvényjavaslatnál fogva. Belényesen — jól ismerem a viszonyokat — még sokkal nagyobb a román intelligencia és gazdagság. Ugy, hogy ott bizony alig lesz hármasszavazati jog, úgy, hogy ott megint épen a plurálisnál fogva fogja a román intelligencia legyűrni a magyarságot. Gondoljuk meg csak, hogy Belényesen az ügyvédek, orvosok, tanárok

(az orszá-
ziumába
gyar in-
enyésző-
nézve).
Nem a
nem a

Ha a
törvény
a mi a
leti és
mációj-
nemzeti
lesz, ak-
métem
ha már
fenti fel-
mindig

Mert
védve e-
népnek
talma é

Hozz-
müket

A
Régó-
intézked-
azzal,
vényjav-
ház elé-
ről. S
nyire fo-
dést, m-
ségveté-
bortörv-

A t-
fogalm-
nevezés-
tendő,
szőlőm-
tik elő-
lat meg-
főzés á-
vel; a
must é-
szénsav-
a bor-
tokaji
telével,
rését,
vagy
szolgál-
kel ide-
borba;
összev-
a bort-
ral va-
szeház-
azonba-
ősered

(az ország egyedüli román főgimnáziumában) mind románok s a magyar intelligencia ezek mellett elenyészően csekély (legalább számra nézve). Így van ez, Szántó uram! Nem a holt számok beszélnek, hanem a — való, eleven tények.

Ha azonban a magyarságnak a törvény kivételes helyzetet biztosít, a mi a magyart hazájában megilleti és ha a magyarságnak szupremációja ily módon a legvadabb nemzetiségi vidékeken is biztosítva lesz, akkor jó, legyen plurális. Ismétlem azonban, hogy a plurálist — ha már épen elkerülhetetlen — a fenti feltételekhez kössük. A magyar mindig kettő legyen.

Mert akkor lesz csak igazán megvédve ebben az országban ennek a népnek föltétlen, jogos uralkodó hatalma és minden érdeke.

Hozzászólásomért szives engedelmeiket kérem. Hazafias üdvözléssel
Körtvélyesi Péter gazda.

Az új bortörvény.

Régóta sürgetett, szükséges nagy intézkedést foganatosított a kormány azzal, hogy november 12-én törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé — a magyar bor védelméről. S hogy a képviselőház is megnyire fontosnak ismeri ezt a kérdést, mutatja, hogy a héten a költségvetés tárgyalását megszakítva, a bortörvényt el is fogadta.

A törvény mindenekelőtt a bor fogalmát állapítja meg. Bor elnevezés alatt az a szeszestál értendő, mely kizárólag szőlőből, szőlőmustból erjesztés útján állítatik elő. — Azonban a törvényjavaslat megengedi a must sűrítését befőzés által, a tokaji must kivételével; a must és a bor kénezését; a must és a bor savtalanítását tiszta szénsavas mésszel; a bor derítését a bor színének javítása végett, a tokaji borvidéken termelt bor kivételével, valamint a bor fejtését, sűrítését, hevítését s általában a must vagy a bor tartóssá való tételére szolgáló olyan műveleteket, melyek idegen anyagok nem jutnak a borba; a borok házasítását vagy összevegyítését, úgy azonban, hogy a bort és a szőlőmustot csak borral vagy szőlőmusttal szabad összeházasítani. A tokajvidéki bor azonban itt is kivételt képez. Azt őseredeti tiszta mivoltában akarja

megőrizni és védelmezni a törvény.

A szesz használatát tiltja a törvény, ha azzal a bor szesztartalmát akarná akár a termelő, akár a kereskedő gyarapítani.

Czukrozásnak csak a must erjedésének befejezése előtt a szürettől legfőbb ugyanazon évi november hónap 30-ig terjedő határidő alatt, csak a hivatalos ellenőrzési rendszabályok mellett van helye. Egy hektoliter musthoz négy kilogramnál több cukor nem adható. A must cukrozásához csak finomított répa- vagy nádcukor használata engedélyezhető. Az olyan bort vagy mustot, a mely cukrozva van, nem szabad természetesen, valódi bornak jelezni.

A mazsola használata tilos. Az a must vagy bor, a mely meg nem engedett módon állítottatott elő vagy kezeltetett, hamisított bornak tekintendő, melynek forgalombahozatala tilos. Hasonlóképpen tilos olyan anyagokat, melyeknek italok készítéséhez vagy kezeléséhez való használata megengedve nincs, erre a célra hirdetni, ajánlani vagy bármi módon forgalomba hozni. Ugyiszintén tilos hamisított bor készítésére tanácsot adni, utmutatást készíteni, ilyet hirdetni vagy terjeszteni. A bor származásának védelme céljából tilos a bort olyan borvidékre, községre, bortermelő helyre, olyan termelő nevére vagy pinceszéjére, ugyiszintén olyan szőlőfajára utaló jelzéssel vagy elnevezéssel hozni forgalomba, a mely nem felel meg az illető bor valódi származásának, illetőleg annak a szőlőfajának, amelyből a bort szürték.

A tokaji borra nézve a következő kivételes rendelkezéseket tartalmazza a törvény: A tokaji borvidéken termelt must befőzése és cukrozása tilos. Ezeket a borokat a tokaji borvidék területén belül tilos más borvidékbéli borral házasítani, azonban a tokaji borvidékről kivitt bor más borral is házasítható. A törvény kimondja a tokaji borvidéknek zárt területté alakítását olyan értelemben, hogy oda idegen bort csak az ottani helyi fogyasztásra és szigorú ellenőrzési feltételek mellett lesz szabad bevinni, kivinni pedig a tokaji borvidék területéről

tilos lesz olyan bort, a mely nem ott termelt.

A törkölybor forgalomba hozatalát a törvényjavaslat teljesen megtiltja s annak készítését, előzetes bejelentés kötelezettsége mellett csak házi szükséglet céljaira és csak olyan kis szőlősgazdáknak engedi meg, a kiknek nincs két kat. holdnál nagyobb szőlőjük.

A ki eladásra bort termel, vagy bor adás-vételével foglalkozik, nyilvántartást köteles vezetni borkészletéről s a beszerzett és eladott bormennyiségekről.

A törvény rendelkezéseibe ütköző cselekmények kihágásokká minősíthetnek. A legenyhébb természetű kihágásokra 10—600 koronáig terjedhető pénzbüntetés, a súlyosabb kihágásokra 3 naptól 15 napig terjedhető elzárás és 10—600 koronáig terjedhető pénzbüntetés, a legsúlyosabb kihágásokra pedig, melyek közé többek közt a hamisított bor készítése és forgalombahozatala is tartozik, 8 naptól 3 hónapig terjedhető elzárás és 10—100 koronáig terjedhető pénzbüntetés van megállapítva. Ezenkívül a készletben talált hamisított bor elkobzandó, az esetleg eladott vagy másként eltüntetett hamisított bor értékét pedig köteles az elítélt megfizetni.

Az új bortörvény tehát hatalmas védelmezője a jó magyar boroknak. Csak egy hiányzik még. Hogy a kormány eltörölje a boritaladót, a mi a magyar gazdaközönségnek szintén régi, hangos nagy óhajta. Érdeke ez nemcsak a bortermelőnek és kereskedőnek, — de a borfogyasztó közönségnek is. Ez volna aztán a jó magyar bor igazi, leghathatóssabb védelme.

A szerbek mozgolódása.

Hétről-hétre újabb és újabb okvetlenkedéssel igyekezik Szerbia a világnak tudomására adni, hogy még mindig él és még mindig nem fér a bőrében.

A szerb kormány a hatalmához körlevelet intézett, a melyben új panaszokkal áll elő Magyarország és Ausztria ellen. Ezek az új vádpontok egyszerűen nevetségesek. Hogy a szerb trónörökös szalonkocsiját, mikor Pétervárra utazott, Bécsben nem csatolták a gyorsvonathoz, továbbá, hogy a belgrádi pályaudvar számára rendelt villamos órát visszatartották Zimonyban. Európa fóruma aligha volt elkészülve rá, hogy akad ország, a mely ilyen panaszokkal jelenik meg a színe előtt. Elég saj-



nálatos, hogy ez az ország éppen a mi szomszédságunkba esik.

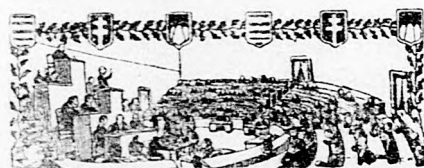
Aztán következik a fenyegetés. A szerb törvényhozó testület elnöke jelenti, hogy ha Magyarország és Ausztria vissza nem vonja az annexiót, háborúra fog kerülni a dolog. Ha a tiszteletreméltó elnök érdeklődnek, tudhatná, hogy ugy Magyarország, mint Ausztria törvényhozása előtt törvényjavaslat fekszik — az annexió becikkelyezéséről.

Zavaros hírek érkeznek Törökországból. Onnan is uszítják a szerbeket ellenünk. Másrészt tárgyalni akarnak velünk, holmi kárpótlásról Boszniáért. A törökök bizonyára méltányolni fogják, hogy Magyarország és Ausztria békés megegyezésről való tárgyalást csak úgy hajlandó folytatni, ha Törökország megszünteti áruink üldözését a piacon. Nemzetközi politikai béke nem képzelhető gazdasági béke nélkül. Szerbiának háborúra ingerlése semmiképpen sem volna hasznos politika a törökökre, mert ha a háboru nem is semmisítené meg Szerbia államát, mindenestre megnövelné Magyarország és Ausztria súlyát a Balkánon.

A héten még az a hír volt elterjedve, hogy Péter szerb királyt meggyilkolták. Ezt a hírt Belgrádból megczáfolták, hozzátéve, hogy semmi sem történt, a mi a legcsekélyebb okot is szolgáltatta volna e hír elterjedésére.

Egyszóval Szerbiában azt sem tudják, mit csináljanak és mit beszéljenek, hogy az a kis ország még egy kis ideig beszéltesen magáról, — szerepeljen.

Ugy látszik, azért a sok hűhó, mert szeretnék ugyan a háborut, de — egy kicsit félnek is tőlünk. Gyanus egyébként, hogy a szerb hadsereg számára önkénteseket toboroznak — Oroszországban is.



POLITIKAI VILÁG.

Nóta.

— A titkos szavazási mód ellen. —

*A ki titkos szavazatot akar,
Az a magyar nemzet testébe mar,
S hoz reá oly sebet,
Mely megrontó lehet.*

*Akkor aztán hogy fordítjuk jóra
A sok rosszat, mely átok a honra!?*

*Elvérezzünk, veszzünk,
Ha nem észszel teszünk.*

*Ne ugorj hát magyarom a kutba,
Nem jó az, mit csinálunk a sutba...
Nyíltság és bizalom
Máson és magadon!*

*Ha nem lakna sok ellenség nálunk,
Mondhatnók, hogy fitkosban sincs
De így: — csakis nyíltan [kárunk!
Szólj és tégy e honban!*

Bódogh János.

A magyar párt.

Folytonosan pártalakulások híre foglalkoztatja napról-napra a politikai világot. Legujabban a magyar párt előkészítéséről beszélnek nagyon sokat, a melynek elnevezését és programjának lényegét a Magyar Néplap kezdeményezte a 38. számban. Az új pártnak állítólag Szentiványi Árpád lenne az elnöke és czélja volna a zsidóságot minden téren kiszorítani a magyar közéletből. Nekünk csupán annyi a megjegyzésünk, hogy halva született az a párt, a melyet Szentiványi kezdeményez. Másodszor ne feledje senki, hogy a magyar párt eszméjét mi vetettük föl, tehát az új párt megalapításánál is csak a miénk lehet a kezdeményezés joga. Most azonban a helyzet új párt alakulására éppen nem kedvező. Ma a pártok ügyetlen bábák és közöttük — elvész a gyerek. Vagy szerelmes szakácsok, a kik — elsózzák a levest. A magyar népnek egyelőre nem párt kell, hanem — haza, jog és kenyér.

Miniszterjárás.

A múlt héten az új osztrák miniszterelnök, Bienerth báró Budapesten járt, hogy a vezető magyar politikusoknak bemutatkozzék. Bienerth látogatást tett az összes magyar minisztereknél. — Vasárnap Bécsbe utaztak Wekerle miniszterelnök, Darányi földmívelési miniszter, Popovics, Szerényi és Ottlik államtitkárok, a hol az osztrák kormány tagjaival és Aehrenthal külügyminiszterrel közös miniszteri értekezletet tartottak. Ezen az értekezleten a Balkán államokkal való vám- és kereskedelmi viszonyokat vitatták meg. Wekerlét ezután a király külön kihallgatáson fogadta. A kormányelnök a magyar politikai helyzetről tett jelentést ő felségének.

Befagyott sztrájk.

Fiumében elcsattant végre egy jóra való pofon. Kapta — a szociáldemokrata párt. És adta — az ön-

tudatos, a sanyargatott munkásság, a mely végre kezdi megismerni félrevezetőit. A szociáldemokraták már-már a tulságig tobzódtak hatalmaskodási mámorukban. Csak görbén nézzünk valamelyikre, már itt a sztrájk. Pedig bizony ebből a munkásság roppant károkat szenved. — Csak az nem látja, a ki nem akarja, vagy a ki tulságosan korlátolt. Fiumében is most rövid egy hét alatt másodsorú mondta ki a vezetőség az általános sztrájkot. És — az általános sztrájk ki volt mondva, a munka azonban folyt rendben. Az összes munkások, egy szálig, valamennyien dolgoztak. Ekkora felsülés csak az elbizakodott szociáldemokratát érthette. De hát mindenféle szerelemnek vége szokott lenni. A munkásság is kiseret a jakabokból. Ideje.

V. b. t. t.

A király Bolgár Ferencz, Hadik János gróf és Tóth János államtitkárokat valóságos belső titkos tanácsosokká nevezte ki.

Mégis lesz fuzió.

Andrássy néhány nap óta behatóan tanácskozik Kossuth és Apponyi miniszterekkel. E tanácskozások a fuzióval vannak kapcsolatban. — Andrássy lelkes hive a fuziónak és mindent elkövet, hogy a pártegyesülést megvalósítsa. Mivel a függetlenségi miniszterek is erősen óhajtják a fuziót, de a bankkérdés megoldásától teszik függővé, a tanácskozás főképpen a bank dologról történik. Ugy tudjuk, hogy Wekerle is dolgozik a fuzió megvalósításán és szintén hosszasan tanácskozott erről a héten a függetlenségi miniszterekkel.

Rákosi és a plurális.

Hajdunánáson beszámolót tartott Rákosi Viktor, a függetlenségi párt tagja. Elmondta, hogy a pártot a paktum akadályozta meg programja végrehajtásában, de a jövő választáson se koalíció, se fuzió nem lesz. Ismertette a választói reformot s kijelentette, hogy a pluralitást ellenzi. Tudomása szerint a kormány tizenöt évre tervezi a választói reformot.

Tehát háboru . . .

A héten a büntető bíróság előtt kiderült egy nagy titok. És pedig annak a titka, hogy mégis háborúra készül a kormány. A dolog így történt:

A pestvidéki esküdtbíró két legény bűnügyét tárgyalta. Történt, hogy az elnök a megidézett esküd-

tek név
a névsz
történy

— S
hangja
nem jel
ványt
melybe
ugyanis
hadiszá
foglalva
hagyha

Által
nök a
meg,
helyzet
kiment
lami.

A h
költés
sok ir
érdekl

Hétf
a ház
s meg
lyet la

Szer
százha
ki a h
és nap
tárgya
silány

— mé
ház ü
nyujt

Igy
lehet
Által
a ház
széde

Ma



Ha k
Éjjel,
Jelző
Sötét

Két i
Üdvö
Majd
A ha
Sötét
A ké
Kials
S eg

tek névsorát olvasta. A harmadik a névsorban Stern Rikárd, a csepeli tölténygyár igazgatója volt.

— Stern ur, szólt az elnök s hangja remegett a komolyságtól, nem jelent meg, hanem egy beadványt intézett a törvényszékhez, melyben kimentti magát. Azt írja ugyanis beadványában, hogy sügős hadiszállítással annyira el van foglalva, hogy egy pillanatra sem hagyhatja el a gyárat.

Általános mozgás támadt. Az elnök a beadványra csak azt jegyezte meg, hogy az jellemző a politikai helyzetre s elfogadta Stern Rikárd kimentését. Tehát mégis készül valami.

Országgyűlés.

A héten a képviselőház a jövő évi költségvetést tárgyalta. A tárgyalások iránt általában igen lanyha az érdeklődés.

Hétfőn és kedden félbeszakította a ház a költségvetést és letárgyalta s megszavazta a bortörvényt, a melyet lapunk más helyén ismertettünk.

Szerdán indítványt terjesztett be százhátvan képviselő, hogy mondja ki a ház a költségvetés sürgősségét és naponta nyolcz órás ülésekben tárgyalja. De — mutatja, hogy mily silány a képviselő urak munkakedve, — még azok sem voltak jelen a ház ülésén, a kik az indítványt benyújtották.

Igy történt, hogy csak csütörtökön lehetett a sürgősséget kimondani.

Általában bizonyos lomhaság ül a házon, még egy valamire való beszédet sem lehet hallani.

Majd, talán a jövő héten...



TÁRCZA.

Hajók találkozása.

— Irta: Vértesy Gyula. —

Ha két hajó találkozik
Éjjel, viharos tengeren —
Jelző fények gyulnak ki a
Sötét hajóelejeken.

Két izzó lámpa tüzsze
Üdvözli egymást hallgatag —
Majd éjbe vesznek a jelek,
A hajók tovasiklanak.

Sötét útján rohan tovább
A két hajó, az éjbe be —
Kialszik mindkettőn a fény
S egynek se lesz tán reggele.

Igy találkoztunk, te meg én,
Szívünkben percze gyult ki fény,
Egymás mellett, hogy elsuhant
Két szív a vágyak tengerén.

Egy perc volt a találkozás;
Üdvözlés, bucsu egybefolyt,
De évek kéje, bánata
E rövid perczen benne volt.

Most elválunk! Isten velünk!
Jön a sötét, kihál a fény —
S vivjuk sötétben rémtusánk
Két sülyedő hajón, te s én...

A trappisták.

Szent Pál temploma mellett a Via Ostiense házai közt elhaladva, elérjük a trappisták római kolostorát, melynek »Tre Fontano« apát-sága a neve. Óreg, magas fal köríti a város kültelkén levő hajlékot, magában zárva az egyszerű templomot is. A falon egyetlen bolt-hajtásos kapu ad bebocsájtást, a templom pedig pusztaság, nincs abban semmi, mi a figyelmet Istentől elterelné; azt a látogatót, kit kíváncsisága hoz ide, sok meglepetés érné. Kérdezhet a mennyit akar akármilyen udvariasan, akár milyen fontosat — választ nem kap! A szigorú szabály megtiltja a barátoknak, hogy a templomban akár jelbeszéddel is szót váltsanak; templomon kívül a jelbeszéd van megengedve. Csak egynek a barátok közül adja meg az apát idő-ről-időre az engedelmet, hogy ajkán szót eresztessen ki, hogy így a külvilággal a kikerülhetetlen érintkezést elvégezze.

Nagyon jó ajánlólevelek kellenek ahhoz, hogy valaki a kolostorban és a hozzá tartozó kertben mindent apróra megnézhesse és a szükséges felvilágosításokat kapja. Hanem akkor aztán tapasztalja, hogy azok a rémes hírek, mik a trappisták szigorú életéről, ostromzásairól keringenek a világban, csak mesék. Valamint az sem igaz, hogy a barátok mindennap egy marék földet emelnek ki a sirjuk gödréből, így készülvén a halálra.

Ellenben igaz marad, hogy a trappisták élete mégis csak legszigorubb minden szerzeteseké közt. Mert nem pusztán a hallgatás szabálya hárul rájuk, hanem a böjtjük is változatlanul szigorú. Hust sohase esznek, nagy ünnepeken se, még betegségben se, legföllebb, ha az orvos határozott parancsa mondja. Azután a munka az, mi nagy feladat itt. Pihenés-mentlen munka, szakadatlan robotolás,

mely alól még az előjárók se vonhatják ki magukat. Erre a célra alakult is szerzetjük, illetve vált ki a ciszterciek rendjéből (sokszor így is nevezik őket: reformált ciszterciek). Nagy tudósokat, mint a benczések pl. nem mutat föl a trappisták története, hanem igen sokat a munka hőseit, kik e téren bámulatos eredményeket értek el bámulatos kitartással és szorgalommal olyan helyeken is, hol a töke és a bér munkás rég kedvét vesztette volna. Vadon helyekre, hol vérontó állatok, gyilkos gőzök, mérges növényzet gátolták az ember letelepedését, kies paradicsomot varázsoltak.

A trappisták ebédlője egy tágas terem, minden dísz nélkül. Hasonlóan dísztelen a hálótermük is, hol a falhoz fektetett pusztaságon aluszszák ki magukat a fárasztó napi munka után. Egy szál gyapju-lepel a takarójuk télen is, nyáron is.

Pontban éjjeli két órakor megszólal a kolostor kis harangja, hogy imára hívja a barátokat. Gyertyafénynél párosával sorakoznak a templom felé, hol zsolozsmájuk érczes hangon száll azután a Mindenható felé... mikor még az egész város pihen. Ennek végével ismét vissza a hálóba és aludni mennek, de csak kis időre, mert öt órakor már munkába szólítja őket a regula. Nyolcz órakor hallgatnak szent misét, azután reggeliznek: darab kenyeret és meleg tejet. Most következik a gyűlésük mindennap, egybegyűlvén az apát elnöklete alatt, épületes olvasmány, ez után megbeszélés következik, elintézik a házuk üzleti dolgait.

Majd ismét a mezőre mennek, hol estig szakadatlanul tart a munka. Mások megint az állatokat látják el, a termést raffinálják, a likört szűrik, párolják. Római birtokuk elég tekintélyes és jól jövedelmez.

Kérde már most valaki: »Mire kell az ilyen szimpla élet mellett a barátoknak pénz?« Ime a felelet: Elsőben is a trappisták sehol sem koldulnak; szabályuk nem enged, hogy mások irgalmából élvén talán a dologtalanságot megismerjék. Másodszor kell a pénz újabb telepek elfoglalására. Tessék csak meghallgatni: Afrikában, Durbán mellett még sokkal nagyobb birtokuk van, 1200 holdas, mely husz évvel ezelőtt még pusztaság volt. A barátok száritották ki a mocsarakat, ők vágták az öntöző csatornákat, bevetették a földet, építettek malmot, raktárt, közben egy tele-

fon- és távirdaállomást, azután kórházat, gyógyszerárt, de elsőnek volna említendő az iskola, hol 4200 kaffer gyermek kap oktatást nemcsak elemi dolgokban, hanem középiskolai és egyetemi műveltségben. Mult évben is két olyan kaffer ifjút szenteltek Rómában pappá, kik a trappisták durbáni iskolájában tanultak teológiát, csak két évben át szorultak továbbképzésre az örök városban. A barátok pontosan vezetett könyveiből kitűnik, hogy a durbáni birtokra, megművelésére és az épületek emelésére 2 millió és 600.000 koronát költöttek el, míg azután jövedelmezővé teheték. Erre kell a trappistáknak pénz. A durbáni birtok bevételeiből majd újabb vadont vásárolnak és hódítanak meg a kulturának, mely máskülönbben parlagon heverne.

Marion.

— Elbeszélés a társadalmi életből. —

Irta: Károlyi Gyula.

IX.

— Édes Miklósom! Most már vagy három éjjel olyan rossz álmok gyötörnek. Ugy aggódom minden pillanatért, a melyet nem itt mellettem tölt. Gonosz sejtelmek bántanak és sajnos, az én sejtelmeim nem szoktak csalni. Magam sem tudom, hogyan, miért, de valamitől félek.

— Rosszabbra már nem fordulhat! szolt mélabusan Miklós. Most már semmim sincs... Csak ön... És ön az én mindenem... Le vagyok törve, tehetetlenné vagyok téve... Elbuktam... Végem van... Mert — eltörött a gép...

— Már most mit fog csinálni? kérdezte, a fiu vállára hajtva szép fejét, a kis Marion.

— Valamit kellene csinálnom, de... Nem tudom!

... Sejtelmes, baljóslatu félhomály borult az ablakokra. A késő őszi léghő hatalmas hegyek módjára torlódtak össze az eget elfödő, fekete sűrű fellegek...

Miklóst is bántotta, nyugtalanította valami már napok óta, csak nem merte bevallani. Nem akarta még jobban megszomorítani ezt a busongó kis viágót. Csak átölelte a leányka nyakát, szorosán, mintha attól tartana, hogy már nem sokáig ölelheti s reszkető hangon kérdezte:

— Mariskám, édes, ugy-e, maga nagyon szeret engem?

— Ezt kérdezi?... Nem érzi?

— S ha véletlenül sokáig távol volnánk egymástól? Ha például

én elutaznám? Valamikor el tudna felejteni?

— Soha!... De miért lett oly hirtelen oly nagyon levert?... Maga sir...

— Nem!... Nem tudom mi bánt... Képtelen vagyok egyszerre minden gondolkodásra, minden érzésre, minden cselekvésre... Nem tudom előre elképzelni még a holnapi napot sem... Olyan vagyok, mint egy eltört, összeroncsolt — gép... Eh, holonság... Valahogy majd csak lesz...

— Félek, nagyon félek! suttogta ismételve a leány.

— Ne féljen... Nincs mitől...

— Nincs?... Nincs! Ezzel biztatom én is egyre magamat... De ha maga mondja, hogy: nincs, akkor el tudom hinni és meg tudok nyugodni...

... Miklós szólni akart épen, a mikor szokatlan, erős kopogás hallatszott az ajtón... Mind a ketten öntudatlan ijedelemmel ugrottak föl s a kis Marion még csak annyit tudott elrebegni:

— Miklós, édes, én félek...

... Egy rendőrellenőr lépett a szobába...

— Veér Miklós urat keresem.

— Nos, mi a baj?

— Engedelmet kérek... de... Aladári kapitány ur parancsára önt a törvény nevében le kell tartóztatnom...

... Miklós és Mariska eszméletlenül estek egymás karjaiba...

... Kinos, nehéz perczek multak így el. A rendőrellenőr meghatott arcát félrefordította és csaknem sirva fakadt. Ó nagyon jól tudta, hogy ártatlan embert kell elhurcolnia a szerető kebelről.

... A leány hirtelen fölegyessedett, kitörölte szemeiből a könnyeket s szilárd hangon mondta ki e szavakat:

— Miklós... Menjen... Ne féljen... Legyen erős... Én szeretem...

... Még egy hosszú, forró csók és Miklós elment... Mariska zokogva borult az ablak párkányára...

Aladári kapitány már diadalmas hóhérhoz hasonlóan várta az áldozatot.

— Ön ellen bizonyos Berger Mór vendéglős bűnvádi följelentést tett, hogy száz korona erejéig meg akarta zsarolni, bizonyos kompromittáló levél által... Beismeri a vádbeli cselekményt?...

— Hogy beismerem-e? Azt sem tudom, ki az a Berger Mór... Azaz tegnap beállított hozzám egy

zsidó és száz koronát ígért egy névtelen levélért... Persze, ki-dobtam.

— Önnél van az a levél?

— Igen! Tessék.

— Tehát... Fogalmazó ur, vegye jegyzőkönyvbe, hogy a terhelt beismeri a vádbeli cselekményt és a bűnjelet képező levelet az iratokhoz csatolni kéri...

— Nem igaz! Nem ismerem be semmit! Mit ismernék be?

— Beszélte ön Bergerrel?

— Beszéltem...

— Tiszta válasz!... Fogalmazó ur, vegye jegyzőkönyvbe, hogy a terhelt beismeri, miszerint a sértettel tárgyalta...

— Tárgyaltam? Nem! Csak annyit mondtam neki, hogy pusztuljon előlem, mert kirugom...

— Hogy mit mondott ön, azt a tanuk majd szemébe mondják... Berger Mór és Berger Mórné hallották, hogy ön száz koronát követelt a levélért... Ön beismeri, hogy ilyen értelemben tárgyalta Bergerrel... Önnél a bűnjelet levél is megtaláltatott... Ez mind döntő bizonyíték ön ellen... Nincs tovább. Vegye ön tudomásul hogy előzetes letartóztatásba helyezem.

Miklós homlokára verejtékcseppek gyülekeztek.

— Mondja, kapitány ur — kiállt indulatossan — meg van ön bolondulva? Mert mással nem tudom megmagyarázni ezt a komédiát.

— Vigyázzon, uram, mert ha a törvényt és annak közegeit sértetgetni merészeli...

— Igenis, merészelem az olyan rongy embereket, mint a minők önök! Ez nem törvény! És ha azonnal szabadon nem bocsát az ur, ám majd lássa a következményeket.

— Elég! Ön le van tartóztatva, önnek nincs többé semmi szava. Vagy talán azt gondolja, hogy mert egyszer sikerült önnek a rendőség terveit keresztülhuzni, hát ez sikerülni fog másodszor is? És nem áll a rendőségnek módjában önt egyszer végleg eltenni láb alól?...

— ?...

— Pedig nagyon könnyen megmenthetné magát minden kellemet'enségtől... Ha ígéretet tette, hogy eltávozik a városhól s nem jön ide többé vissza... Gondolja meg... A bíróság okvetlen elítéli. Ha azonban elmegy... én elsimítom az ügyet...

— Ugy? — tört ki Miklósból az

indulat.
Nem é
ártatlan
... Veg
mit mo

— A
hajland
majd n
A bírós
rint fog
meqlát

... S
sett j
fogház
bíró, s
rályi t
don...
gazem
mig a
fog...

A s
ugy é
a ki
nem f
őrül,
tenete
Soksz
vére
nagy
nogy
boltos
mi...
lyekn
tenete
vetett
nyü

borgo
Má
megh
napot
be vo
és ag
a szö
több
öröm
... C
tötte

...
szed
ges
ban,
valak
tanak
rémr
tünk
ható

...
...
...
ha k
azut
M
gasz
jó k
...
...
hogy

indulat. — Ön fenyegetni akar? Nem és ezerszer nem! A bíróság ártatlanul embert nem ítélhet el! ... Vegye jegyzőkönyvbe azt is, a mit most mondott ...

— Azt már nem! S ha ön nem hajlandó az okos szóra hallgatni, majd megpuhítja önt a börtön ... A bíróság az én jelentésem szerint fog ítélkezni. Nem hiszi? Majd meglátja! ...

... Szegény Miklós hiába keresett jogorvoslást ... Átkísérték a fogházba ... Es sem a vizsgálóbíró, sem a vádtanács, sem a királyi tábla nem bocsátotta szabadon ... Csak hadd üljön az ilyen gazember a fogházban addig is, a míg a bíróság az ügyben ítélkezni fog ...

A szűk börtöncellában Miklós úgy érezte magát folytonosan, mint a ki a következő pillanatot már nem fogja megérni ... Vagy beleőrül, vagy belepustul ebbe a rettenetes fájdalomba és izgalomba ... Sokszor úgy érezte mintha a szívére nehezedett volna az egész nagy épület ... Sokszor azt várta, hogy mindjárt rászakad a cella boltozata ... Mellette senki és semmi ... Hideg, sivár falak, a melyeknek nem panaszolhatja el rettenetes szenvedéseit, a rajta elkövetett istentelen gazságot, a szörnyű gyalázatot s az önérzet háborgó tiltakozását.

Már az első napon szivesebben meghalt volna, semhogy még egy napot így töltsön ... De a szívébe be volt írva egy szó. S ő lelkével és agyával folytonosan olvasta azt a szót. És akkor nem volt előtte többé semmi; sem szenvedés, sem öröm, sem vágy, sem kétségbeesés ... Csak ez az egy fogalom töltötte be egész valóját ... *Marion*.

... S aztán valóban komoly veszedelem fenyegetné? ... Lehetséges az, hogy a huszadik században, a fejlett jogérzék korszakában, valakit ártatlanul a börtönben tartanak? ... Hisz ma még azokon a rémregényeken is jóízűen nevetünk, a melyekben ilyesmi olvasható ...

... Nem ...
... Őt is ki fogják bocsátani ...
... De mikor? ... És most már, ha ki is szabadul innen, mi lesz azután? ... Mi lesz odakint? ...

Mindenképen reménytelen és vágasztalan volt a helyzete. Semmi jó kilátás, sem előre, sem hátra.

... Ártatlan?!
... De reá fogják bizonyítani, hogy bűnös, mert van ellene két

tanu s a törvény nem kíván egyebet, csak két tanut ...

... Sok nehéz hét szenvedései élő-halottá változtatták Miklóst. Arcza beesett és megsárgult. Szemei elveszítették férfias, erőteljes fényüket. Háta meggörnyedt és a térdjei roskadoztak ...

— Legyen a mi lesz! ... Öljenek meg, avagy maradjak életben, csak ő legyen és éljen, ő szeressen és maradjon hü mindvégig, a ki immár egyetlen reménységem, minden czéлом és egész életem: — a kis Marion ...

Ez töltötte be lényét, gondolkodását és érzését, reménytelen napalain és keserves éjszakáin egyaránt, szüntelenül ...

A tél mult, a hónapok teltek ... Nemsokára jön ismét a kikelet, a verőfényes, a szép — és vele az a hónap, a mikor a rózsák nyilni kezdenek ...

... Végre eljött a tárgyalás várvárt napja ... Miklós bizonyosra vette, hogy szabadul, mert nem hitte, hogy büntetlenül elítéljék. Nem is tudta ezt az esetet elképzelni ...

... Hogy mi történt azalatt odakint a külvilágban, arról sejtelve sem volt ...

... Lélekben és testben megtörve állt a bírák elé, szuronyos börtőrőr kíséretében ...

... A mi a tárgyaló teremben történt, az már csak mint homályos, lehetetlen kaosz, úgy vonult el szemei előtt ...

— Igazságot akarok! ... És szabadságot! ... Mert nem követtem el semmit! ... Hiába hántanak! ... Hiába üldöznek! ... Ártatlan vagyok! ... Ártatlan! ...

Ez volt minden, amit az elnök kérdéseire válaszolni és a tanuk vallomásaira megjegyezni tudott. Ezt hangoztatta mindvégig ...

... Hiába! A nagydrávai kupak-tanács régen kimondta már fölötte az ítéletet ... S ennek csak utolsó aktusa volt az, a mikor az elnök a tárgyalás végén kihirdette, hogy a bíróság Veér Miklóst a zsarolás vétségében bűnösnek mondja ki és ezért őt egy évi fogházra ítéli ...

... Miklós nem hallotta végig az ítéletet ... Az első szavaknál ő zseesett ... Ugy szállították vissza a fogházba ... Védője, Steier dr. felebbezést jelentett be. Azt sem hallotta ...

... Kábultan, eszméletlenül töltötte az egész éjszakát ...

... Másnap reggel, a mikor ki-nyitotta szemeit, úgy érezte, hogy

most már csakugyan mindennek vége ...

Nehezen kelt föl ... Odavánszorgott az ablakhoz s a nélkül, hogy átgondolta, a nélkül, hogy érezte volna, mit csinál, összekötött a sarkainál három zsebkendőt és kötélle csavarta azokat ... Egy hurok és ... az ablakrács ... Hadd legyen igazán vége mindennek ...

... Ebben a pillanatban megnyílt a cella ajtaja s egyik fogházőr lépett be azon ... Levelet hozott, a mely Miklósnak volt címezve ...

... *Édes Miklósom! Ne csüggedjen és legyen béketűrő! Az Isten nem hagyhatja cserben az igazságot! Minden jóra fordul s én csak önt szeretem és szeretni fogom úgy a földön, mint a síron túl, mindörökké! ... Marion.*

... Miklós a levél elolvasása után hosszasan elgondolkodott, majd elővette a zsebkendőket, szépen kibontotta azokat és csendesesen, érzéketlenül roskadt az ágy szélére ...

(Folytatása következik.)



UJDONSÁGOK.

Komoly szavak.

A gyakorlati élet mélységeibe kevés államférfiu tudott oly mélyen belepillantani, mint X. Pius pápa. Ez a férfiu minden ízében modern egyházfő, a ki nemcsak lelkiekben, de a gyakorlati életben is bölcs irányítója a népeknek. Igénytelen, egyszerű, szinte naiv szavakkal világít meg oly igazságokat, a melyek a társadalom létének alapjait képezik és lehetetlen meg nem érteni, vagy félreismerni az ő nagy — ember-szeretetét.

Nemrég az olaszországi Párma tartomány zarándokait fogadta X. Pius pápa, a kik Conforti érsek vezetésével jelentek meg Ő Szentsége előtt. A pápa szívből jövő szép beszédet intézett a zarándoklatban résztvevő munkásokhoz és többi között arra is figyelmeztette őket, hogy a szociáldemokraták kárhözatos intrikáit kerüljék, főleg a sztrájtól óvakodjanak, mert a szociálisták — ugymond — a kik a sztrájkot az elnyomatás egyik eszközének tekintik, szerencsétlenségbe döntik az egyes

családokat és tönkreteszik a virágzó államokat. Éppen azért ne hallgassanak a sztrájkvezetőkre, a nagyszajú agitátorokra, hanem ha bér körül differenciák vagy megrövidítések támadnának, igyekezzenek azokat békés uton elintézni úgy, hogy se a munkaadó, se a munkás ne szenvedjen általuk kárt és a társadalom békéje, jóléte zavartalanul fennállhasson.

A drágaságot is egyenesen a folytonos sztrájkolásnak tulajdonítja a pápa. A sztrájkolók nem gondolják meg, hogy a minő arányban emeli a munkaadó a bért, oly arányban emelkedik a vétel alá kerülő tárgy vagy cikk ára is. Tehát a sztrájk nem hogy használna a munkásoknak, hanem határozottan árt nekik és a

akkor udvarnagyi lakoma. Este disz-előadás az operában.

Kossuth Ferencz állapota. Kossuth Ferencz ágyban fekvő beteg. Müller Kálmán orvos, udvari tanácsos meglátogatta a beteg minisztert, kinek a legnagyobb nyugalmat ajánlotta. A minisztert meglátogatták Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, Szerényi József államtitkár és Bienert báró osztrák miniszterelnök, ki egy fél óra hosszat időzött Kossuth Ferencznél. A miniszter állapotára való tekintettel más látogatót nem fogad.

Beomlott iskola. Dorozsmán az állami elemi iskola épületében az előadás megkezdése után az egyik terem menyezete beomlott s ötven

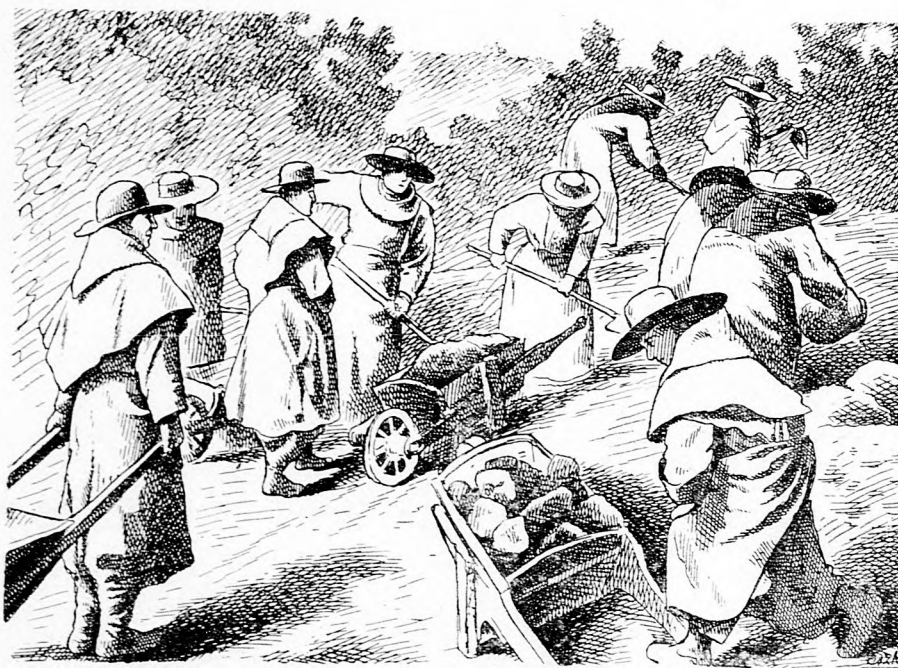
rült eltitkolni. A csndőrök letartóztatták s bekísérték a székesfehérvári ügyészség fogházába.

A vasuti munkásszövetség föloszlatása. A vasuti munkások országos szövetségét Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter föloszlatta. A föloszlatás okai a következők: 1. A szövetség az államvasuti gépgyári munkások tagsági díjait a miniszter rendelete ellenére sem fizette vissza. 2. A díjazott alkalmazottak meg nem engedett befolyást gyakorolnak a szövetség működésére. 3. A szövetség a tagok névsorát nem mutatta be a vasuti és hajózási főfelügyelőségnek. 4. A szövetség a tagok segítségére csak 7737 koronát fordított, egy izgató lap föntartására pedig 103,157 koronát. A szövetség vagyonát a székesfőváros egyik meghatalmazott tisztviselője vette át.

Családirtás. Az aradmegyei Kiszentmiklós község legforgalmasabb utcáján éjfél tájban megfojtották Jovin Nacza negyvennyolcz éves román földesgazdát, két fiát: a husz éves Miklóst és a tizenhat éves Pétert, valamint a feleségét. A másfél éves kis leányt, a ki anyja mellett feküdt az ágyban, nem bántották. A tettesek a házból semmit sem vittek el, ellenben két lóval, kocsival elhajtottak. A lovakat Sigmondházyan gazdátlanul megtalálták és így derült ki a gyilkosság. Az áldozatokat pusztán kézzel fojtották meg. Biztosra veszik, hogy a tettesek ugyanazok, a kik a minap Vingán és Battonyán követtek el gyilkosságot.

Kicsavarta az ökor nyakát. A bácsbodrogmegyei Nagyfény községben Malagurszky Antal bérlő panaszt emelt bérese Szedlákovic János ellen. A nagyerejű béres szántás közben megdühösödött az ökorre, megkapta a két szarvánál s akkorát tekert a nyakán, hogy a nyakcsigolyát kitekerte helyéből. A szegény pára megdöglött. A gazda kára 400 korona. A nagyerejű béres ellen idegen ingó rongálása és állatkinzás miatt megindítják a bűnvádi eljárást.

Embervadászat. Hejth Mihály földműves Glogovác határában vadászgatott estefelé az erdőben. Egyszerre észrevette, hogy a bokorban valami mozog. Mivel a sötétben azt hitte, hogy valami vad, rálőtt. A következő pillanatban kiderült, hogy a bokor mögött Goz István, Kovács János és Zsivits Mihály csendőrök voltak. A mikor a földműves észrevette őket, félelmében futásnak eredt. A csendőrök megállásra szólították, de hiába. Erre lálóttak s a szerencsétlen ember, a ki nyolcz gyermek



Trappista atyák mezei munkában.

társadalomnak is rengeteg kárt okoz. E szavak igazán megszivvelésre méltók és értéküket bizonyára méltányolják mindazok, a kiknek nem sötét az agyvelejük.

Ferencz József jubileuma. Bécsből jelentik: Az ő felsége hatvanéves császári jubileuma alkalmából rendezendő ünnepek hivatalos programja szerint decz. 2-án délelőtt az udvari plébániában Te Deum-mal egybekötött nagymise lesz, a melyen ő felsége és az uralkodó család tagjai is résztvesznek. Ezután következik az uralkodó család hódotának bemutatása a Hofburgban, délben pedig a legfőbb udvari méltóságok, miniszterek stb. üdvözlő fölvonulása. Délután családi ebéd lesz a szertartásteremben és ugyan-

gyermeket maga alá temetett. Harminczhárom gyermek könnyebben, tizenöt súlyosan megsebesült. Két hat esztendő kis leány halálosan megsérült. A katasztrófa nagy izgalmat keltett. A vizsgálatot megindították.

A féltékenység. Sárbogárd mellett, a 49. számú vasuti őrházban Dömök István pályaőr már régóta féltékenykedett a feleségére s e miatt folytonosan czivakodtak. A napokban is összeveszték. A pályaőr megvárta, amíg a felesége elaludt, aztán a késével elvágta a nyakát s többször a mellébe szurt. A szerencsétlen asszony azonnal meghalt. A gyilkos pályaőr akként akarta föltüntetni a dolgot, hogy idegenek ölték meg az asszonyt, de a valóságot nem sike-

örök letartó-
zékesfehérvári

sszövetség
uti munkások
ossuth Ferencz
főloszlatta. A
etkezők: 1. A
suti gépgyári
it a miniszter
fizette vissza.
ttak meg nem
yakorolnak a
3. A szövet-
nem mutatta
főfelügyelő-
y a tagok se-
ronát fordí-
tartására pe-
A szövetség
s egyik meg-
vette át.

dmegyei Kis-
forgalmasabb
megfojtották
olcz éves ro-
fiát: a husz
hat éves Pé-
ét. A másfél
anya mellett
bántották. A
it sem vittek
kocsival el-
gmondházán
és így derült
atokat pusztá-
zatosra veszik,
zok, a kik a
nyán követtek

r nyakát. A
fény község-
l bérlő pa-
dlákovics Já-
béres szán-
ött az ökörre,
hál s akkorát
a nyakcsigo-
A szegény
zda kára 400
éres ellen ide-
s állatkinzás
vádi eljárást.
lejth Mihály
atárában va-
rdőben. Egy-
a bokorban
sötétben azt
d, rálőtt. A
iderült, hogy
iderván, Kovács
y csendörök
mives észre-
tásnak eredt.
a szólították,
s a szeren-
cz gyermek

apja, holtan esett össze. A vizsgálat megindult.

Vonatösszeütközés. Hétfőn este a Budapest-Ferencvárosról indított 2241. számú tehervonat a tolatást végző tartaléklokomotívval összeütközött. Az összeütközés következtében Cser József vonatfékező meghalt és Heider Kálmán vonatvezető súlyosan megsérült. A tehervonatonál két kocsi megrongálódott és két kocsi kisiklott. Szigorú vizsgálat van folyamatban.

Égő boszu. A szatmármegyei Duruzsa községben Österreicher Márton korcsmáros egy birtok miatt évek óta pereskedett Timb Juonnal. A bíróság legutóbb Timb javára döntött. A korcsmáros ezért boszúból éjjel fölgyújtotta Timb házát és istállóját. Az égő házból Timbet és családját csak nagynehezen lehetett kimenteni. Az istállóban lévő állatok elpusztultak. A kár több ezer korona. A csendőrség Österreichert letartóztatta.

Halálos szerelem. Újpesten vasárnap délután mellbelötte magát egy uriasan öltözött fiatalember. A mentők bevitték a kórházba, a hol néhány órai szenvedés után meghalt. A fiatalembert Kritóczy Gábornak hívják, Kritóczy félegyházi takarékpénztári könyvelő fia és jogszigorló. Budapesten végezte tanulmányait s itt szerelmi bánata miatt unta meg az életét.

Ismét a Polónyi-ügy. A Polónyi—Lengyel-féle sajtópör aktái a héten érkeztek le a Kuriától a büntetőörvényszékhez. Az iratokat kiadták a vizsgálóbíróknak, hogy a Kuria által kívánt irányban egészítse ki a vizsgálatot. Az ügyészség csak a vizsgálat befejezése után fog nyilatkozni, hogy kívánja-e a pört folytatni, vagy sem.

A balesetek ellen. Kossuth Ferencz a múlt héten szigorú rendeletet adott ki az államvasutaknál utóbb oly gyakran előfordult balesetek ellen való óvóintézkedések tárgyában. A miniszter az előforduló balesetekért a legszigorubb megtorló eljárást helyezi kilátásba azoknak, a kiket valamely balesetnél csak a legcsekélyebb mulasztás, vagy figyelmetlenség is terhel.

Igy könnyű az előbbre haladás. A magyar államvasutak igazgatósága feljelentést tett a rendőrségen, a hol becsatol mintegy 500 darab hamis bizonyítványt, melyet állítólag fővárosi polgári iskolák állítottak ki, iskolázatlan egyéneket vettek fel altiszti állásokra. Polgári is-

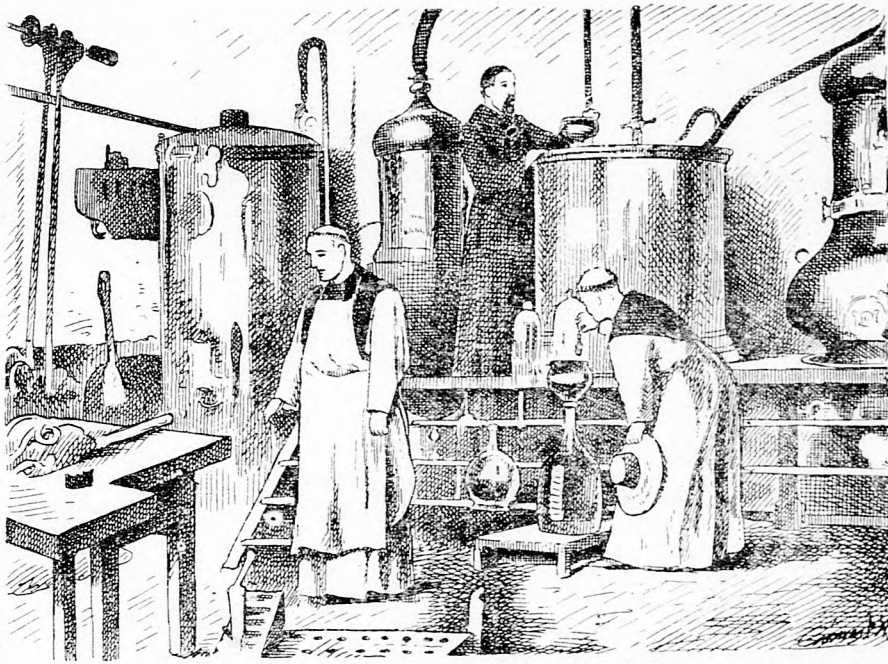
kolai tanárok elvállalták, hogy vizsgázni akaró egyéneket jó pénzért tanítanak és ugyanők voltak azok, a kiknél vizsgázni is kellett. Természetes, hogy nem buktattak meg senkit. Így előbbre léptek olyanok, a kik még helyesen írni sem tudtak. Rendőrség ebben az ügyben vizsgálatot folytat.

Karasztrófa a Tiszán. Rudulfszgnád község közelébe, a Tisza torkolatánál, egy kövel megrakott hajó elsüllyedt. Három ember a vízbe fullt.

Egy falu pusztulása. Száztelesen Sisenko gazda csürebén tűz támadt, mely az orkánszerű viharban rohamosan terjedt és az egész falut elhamvasztotta. A tűznek két ember is áldozatul esett. Majdnem az ösz-

A bank nem adózik. Kolozsvár város közgyűlésén Kis Mór dr. egyetemi tanár hosszú beszédben szólalt föl az ellen, hogy egyes bankok adómentes értékpapírok vásárlásával az adózás alól kivonják magukat. A közgyűlés kimondotta, hogy ebben az ügyben, a mely súlyosan érinti az államháztartást és a népet, provokálni fogja a közigazgatási bíróság határozatát, s egyben föllíratot intéz a kormányhoz a ravasz kibuvás lehetőségének megszüntetését követelve.

Czigány-iskola. A krassószőrénymegyei Langfeld község arró, nevezetes, hogy ott egész falualj czigány lakik. Ezek a czigányok letelepült, államföntartó elemek, köházakban laknak, van köztük keres-



Trappista atyák dolgoznak a likörgyárban.

szes háziállatok és az egész idei termény elpusztult. A tűz oltását megakadályozta az is, hogy a szárazság miatt a kutakban és a patakban nem volt víz. Az egész falu lakossága koldusbotra jutott. A kár több mint 25 ezer korona.

Vérengző asszonyok. A hunyadmegyei Livazényben Kunsz István bányász vadházasságban élt özvegy Schmidt Antalné leányával, Mariskával. Néhány napja összeveszett feleségével és megverte, mire az asszony elszökött hazulról. Majd az anyjával visszatért, hogy butorát és ruháját elvigye. Kunsz nem akarta engedni. Erre mindkét asszony nekiesett Kunsznak és agyonverte. A gyilkos asszonyokat letartóztatták.

kedő, sőt a korcsmáros is czigány. Csak iskolája nem volt még a langfeldi czigánytelepnek, noha az iskolázásra köteles czigánygyermeknek száma folyton növekszik. Most azonban ez sem fog hiányozni, mert Krassószőrén vármegye, Berecz Gyula indítványára külön czigányiskolát állít föl a langfeldi czigányoknak, a kik előtt ezzel a diplomás pályák is megnyílnak.

A kincésások. A spanyol kincésások meséje világszerte ismeretes, mégis akadnak, akiket fölcsigázott fantáziájuk belekerget egy ilyen veszedelmes kalandba. Nálunk évekket ezelőtt egy fővárosi vendéglős ült föl egy spanyol szélhámos bandának, de — szerencséjére — még

idejekorán észrevette, hogy gonosz kalandorok kelepchéjébe került. Most egy szikszói vendéglős kapott hosszú német levelet Madridból, amelyben egy Aguilera nevű család kísérletezik. A levél telve a legnagyobb népmesei trükkökkel, sötét várbörtönnel, rejtélyes szökéssel, a mellbeteg lánnyal és Szikszó közelében elásott százezrekkel. Természetes, hogy a vendéglős nagyot nevetett a dolgon s nem reflektált a szélhámós írására. Az ügyet azért hozzuk nyilvánosságra, hogy a közönség figyelmét felhívjuk a szélhámósokra, a kik Magyarországon próbálkoznak.

Apja gyilkosa. Kavaranszakuton, Erdély eldugott, határszéli oláh községben véres gyilkosság történt. Damaskin János munkásember szóváltásba keveredett öreg apjával. A civódásnak az lett a vége, hogy Damaskin egy konyhakéssel szíven szurta az apját. A gyilkos elmenekült az erdőségbe, de a csendőrség elfogta.

Verböczi István.

A király által a nemzetnek ajánlékozott tíz szobor közül nemsokára elkészül a Verböczi István szobra is. Verböczi volt Magyarországon az első törvénykönyv szerkesztője. Hoszszú évszázadokon át a Verböczi törvénykönyve szerint kért a magyar ember igazságot és a bíró is erre alapította ítéletét.

II. Ulászló király idejében élt Verböczi és nagy híré jogtudós, hivatalára nézve királyi ítélmester volt. Ebben az időben hazánkban a legnyomorúságosabb viszonyok uralkodtak. Különösen a jog terén. Mert a szent István óta, vagyis öt-száz éven át hozott törvények nem voltak összeírva, senki sem ismerte azokat, mert azelőtt még a könyvnyomtatás nem volt föltalálva. Még a bírók sem tudták a törvényt és a hány, annyiféle ítéletet hozott.

Egétő szükség volt tehát egy rendszer törvénykönyv összeállítására, annál is inkább, mert épen akkor terjedt el a könyvnyomtatás, tehát most már volt, a mi fenntartsa a törvényeket. Verböczi készítette el ezt a nagy háromkötetes törvénykönyvet, hármaskönyv volt a neve.

Munkáját az akkori legjelesebb bírók és jogtudósok megvizsgálták és helybenhagyták. II. Ulászló király is elfogadta, királyi szentesítéssel ellátta, épp azon esztendőben, midőn Dózsa György szörnyű parasztfordulma kitört s a magyar Alföldön dúlván, hetven ezer ember életébe került, azaz 1514-ben.

A nagy mű azonban csak 1517-ben látott napvilágot. Maga Verböczi István nyomatta ki. Ő akkor már hatalmas férfiú, a legfőbb bíróság elnöke. A munka latin nyelven volt írva s csak később fordították le magyarra.

Ulászló halála után II. Lajos király következett a trónon. Ez a gyermek király gyöngé és erélytelen volt. Verböczi elpártolt tőle, külön pártot szervezett s Hatvanban országgyűlést tartott, mely a nemzet sérelmeit, bajait tárgyalta. Ekkor választották meg nádorrá Verböczit. Lajos király természetesen pártütőnek nyilvánította s megfosztotta birtokaitól. Verböczi akkor Erdélybe menekült a hatalmas Zápolyai Istvánhoz.

A mohácsi vész azonban elsöpörte a kormányt, maga a boldogtalan ifjú Lajos is a csatásokon lelta halálát.

A nagy nemzeti szerencsétlenség után, Verböczi Zápolyai István oldalán mellettt volt. A nemzet királyi választotta Zápolyait. Verböczyt Zápolyai főminiszterévé tette.

Közben elhalt Zápolyai. Özvegyét és gyermekét Verböczi a szultánhoz vitte. A szultán szívesen fogadta mindhármukat s azt akarta, hogy Verböczi Buda város bírója legyen.

Ez volt utolsó szereplése a nagy törvénytudónak. Élete végén meggyűlölték a magyarok, a miért engedte magát a törökök által felhasználatni; a törökök sem szerették, sőt némelyek azt állítják, hogy a törökök ármánykodása által halt meg, 1541-ben, nyolczvan esztendőskorában.

A kis erények.

Írta: *Roberti J.* páduai kanonok.

III.

A kis erények gyakorlása annyira csöndben esik meg, hogy jó formán csak Isten vesz róluk tudomást. Minthogy egyik ember másik fejében gondolatot nem olvashat, ki is tudhatna, miért hangzik el ajkunkról egy vagy más szó, vagy hogy mikor hallgatunk, noha a hajlam szólni kényszerítene és azt se tudja senki, hogy ilyen kicsinységekre is mily mekkora lelki erő fogy el, mekkora küzdelembe kerül néha. Ezen lényegtelennek látszó kis erények gyakorlására az időnek oly parányi része kívántatik meg, hogy az ólálkodó hiuság nem is bírja lépéssel követni. Egy pillantás, egy szó, egyetlen

mozdulat és már megnyilatkozott a kis erény, mit emberi éberség észre sem tud venni.

A nagyobb erények gyakorlása több időt kíván, ott a kísértő is talál időt hálóvetésre. Azt merném mondani, hogy ritka az a gonosz ember, a ki valami jót rossz szándékkal kezdene el. Többsnyire jó szándékból kezdünk el valami jót. A pap például mikor szószerkekre lép, bizony jó szándékkal vezeti be beszédjét és csak akkor fogódik el az öntetszelgés hálójában, mikor a prédikáció folyamán kezdi látni, hogy micsoda hatást tesz hallgatóira.

Nagy szent Gergely pápának tudós hírét sokan ismerik és tudják róla, hogy munkájával, tollával nagyon hasznos szolgálásokat tett az egyháznak. Önéletírásában ilyen fejezetet is találunk: Mikor már a tiarát hordta, könyvet irt a szentírás magyarázására. Sok sok tanulmányok volt gyümölcse e könyv. Ezekre menő sűrűn tele irt papirlap volt a kézírata és sok gondba került, míg végre olyannak ítélte Gergely, hogy közrebocsáthatja. Másolás volt akkoriban a könyvterjesztés módja, nem gépen sokszorosították még akkor a műveket. Mielőtt Gergely pápa átadta volna kézíratait a barátoknak, kik szakavatott másolói voltak, még egyszer átlapozta. A mint így rendezgeti, simitgatja a lapokat, egyszerre új érzés lepi meg a szívet. Melegség árad el abban, lehunyja szemét és leteszi tollát. Elmereng a hatáson, mit nagy munkája tenni fog. Hódolni fognak előtte mind a latin papok, mert hisz pápájuk tudásának díze rájuk is fényt vet; hódolni lesznek kénytelenek a görögök is, mert el kell ismerniök és be kell vallaniök, hogy Gergely műve tulszárnyalja az ő atyáikat; hatásos lesz munkája Angliában is, mely ország épp akkoriban tartozott az egyház új mezei közé és mely nép már is atyjaként tekintti őt és ragaszkodik hozzá. Mig így mereng . . . csak magát látja Gergely és élvezi előre a siker mámorát . . . mikor egyszerie égi világosság toltul agyába és a pápa észbe kap: „Ah, hova tévedt el gondolatom csapongása!? Istenem!

ne hagyd el engem! Te tudod, minő tiszta szándékkal és minő önzetlen akarattal fogtam munkához; hogyan változott meg bennem ennyire az érzés? Hát jómagamért áldoztam volna álmatlan éjszakáimat? Nem lehet az és ne is legyen! Mennyei Atyám, te vagy minden tudás forrása, minden siker ajándékozója, tőled jó minden jó, tőled árad ki minden világosság, érted való minden törekvés, tied minden dicsőség! Csak azért irtam le a pápa esetjét ilyen aprólékosan, hogy bebizonyítsam, miképp a legnagyobb szenteket is kísérti örök ellenfelünk a hiusággal és önérddemmel.

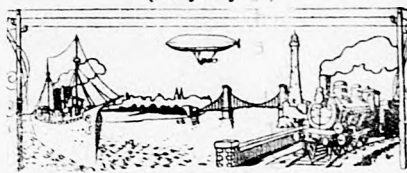
De a kis erények gyakorlását, éppen azért, mert annyira lényegtelenek, a hiuság szele nem igen háborgatja. Más forrásból fakadnak ezek. Ott virágoznak, hol leküzdvé már a hiuság és önszeretet és a hol nem sok tekintélyt élvez az embernek saját akarata. Kik a tökéletesség útján már nagyot haladtak, azok tudják, hogy az önszeretet, a magunk akaratainak tiszteletben tartása és a hiuság mennyire hátráltatják az embert a nagy erények útján. De a kis erényeket ugyszólván akarataink ellenére gyakoroljuk. Mert mikor az ember olyan személynek tesz szeretetreméltóan szolgálatot, a kinek kedvel, becsül és szeret, akkor nem a kis erényt gyakoroljuk; ilyenkor az ember a természetes hajlamnak enged és a szíve vonzalmát követi. Ellenben igenis akkor gyakoroljuk, mikor jót teszünk a hálátlannal, mikor újra jó arcot mutatunk a sértegetőnek (persze nem a viszonyok kényszerítő hatása alatt és nem másminemű emberi tekintetből, hanem jó szívünk sugallatára és Isten kedvire — mert a kis erények is csak úgy, mint a nagy erények, akkor erények, a mikor Isten kedviért történnek meg). A kis erények annyira ellentétben állanak az önszeretettel, hogy legszebb virágaikat éppen ott aratjuk, hol ellenszenvet leküzdeni, haragot elfojtani, jogos felháborodást békőzni, türelmetlenséget fékezni kell. Tekintélyes a kis erények közt az az eljárás, mikor valaki úgy tesz, mintha nem venné észre,

hogyan mellőzi őt valaki, hogyan tagadja meg tőle a köteles tiszteletet, mely talán nemcsak személyének, de állásának is kijár. Az is nagyobb a kis erények közt, ha valaki szelíden szól, mikor pedig haragban tombol a kebele vagy fordítva, mikor valaki az öröm és magasztalás kitörését fojtja vissza, mert úgy kívánja a jobb belátása. Ha ki oly mesterien fékezi magát, hogy környezete észre sem veszi, miképp küzd bensejében, az a kis erényekben már nagyobb mester, mint az példál, a ki csak tetten kapott módjáról szívja vissza a haragnak meginduló kitörését vagy ki például a nem tanácsos magasztalást holmi utólagos lehütéssel próbálja ellensúlyozni. Sőt még arcunk vonásaira is ügyelni kell, nehogy kárba vesszen az erény gyakorlása a miatt, mert noha elhallgat a szánk, beszél a szemünk — akár jót, akár rosszat.

A világias gondolkodók ruházkodásához merném hasonlítani a kis erényeket, mert hisz ezek is voltaképpen csak köntöseik a léleknek. Kinek olyan testi hibája vagy fogyatkozása van, mely még pótolható, hányszor látjuk, hogy órák hosszúig fésülködik, ruházkodik, illeszkedik, pótolkozik, hogy csak egyetlen társas estélyre úgy jelenhessen meg, mintha hibátlan testalkatu volna. Erdemes lelkünk is az ilyen pallérozásra, annál is érdemesebb, mert míg a testre akgatott ruha, felkent máz, végbevitt fűzés, vasalás, fodrozás mind nagyon is mulandó, a léleknek ilyen kicsinosítása majdnem egészen maradandó és legalább is annyira állandó, hogy nem hirtelen zökken vissza a finomult lélek a mélyebb szintjére. — Akármilyen gondosan mostuk tisztára kezünket, ismét fogni fog rajta a szenny, ha foglalkozásunk közben ki nem kerülhetjük a piszkoló tárgyak érintését. De a finomított lélek esetleges későbbi érintés közben is megtartja iszonyatát a piszkolódástól. Vajmi ritka példa, hogy eldurvult volna valaki, ki már haladt valamelyes mértékben a tökéletesség útján. És ha sülyedt is, megmaradt fogékony-

sága a jóra, nemesre, szépre; csak kerüljön megint olyan környezetbe, hol ezt tőle elvárják, igen hamar lesz ismét olyan fokozat finomult, minőn volt, mikor még nem durvult visszafelé.

(Folytatjuk.)



NÉPEK, NEMZETEK.

Száz halász veszedelme. Az oroszországi Asztrakánban száz halászt meglepett a hirtelen beállott tél. Nem tértek vissza a tengerről s nyomtalanul eltűntek. A Kaspi-tengeren kutatják őket, de teljesen eredménytelenül. A halászok uszó jégtáblákra kerültek és megmentésük reménytelen.

A szász király Ferencz Józeffnél. Frigyes Ágost szász király a múlt héten Tarviszből, a hol vadászott, Bécsbe érkezett, a hol ő felsége a Hofburgban külön kihallgatáson fogadta. A szász király ismét kifejezte üdvözlését ő felsége hatvan éves uralkodói jubileumához. Frigyes Ágost király Bécsből Drezdába utazott.

Nép a királya ellen. Mánuel portugál királynak ugyan kellemetlen volt a — pénteki napja. Oportóból pénteken ugyanis Mánuel király kirándulást tett Coimbrába, a hol élénk ovációban részesítették. A midőn visszatért Oportóba, a nép nagy tüntetést rendezett ellene. A csapatoknak kellett a Don Pedro-teret megtisztítani, miközben több ember megsebesült. Néhány embert letartóztattak. A rend erre megint helyreállt.

Tömeges emberkivégzés. Portugáliai Guineában, mint Lisszabonból táviratozzák, harmincznyolcz halentei törzsbeli embert, a kik a Gebba folyón egy hajót elraboltak, kivégeztek.

Lezuhant automobil-omnibusok. Olaszországban két automobil-omnibusz, a melyek Pavullo és Pievepelago között járnak, egy hegyi útról lezuhant a mélységbe. Mind a két kocsi darabokra tört és a bennük ülő utasok közül többen agyonzúzták magukat.

Felrobbant hajósok. Amerikában a Missisipi folyón egy gőzös kazánja fölrobbant. A robbanás következtében tizenöt ember életét veszítette.

Tennivalók a gazdaságban

— Deczember hóban. —

A gazdaságban. Ha az időjárás enged, a még fel nem szántott őszi tarló, de leginkább a kapás-növények alá a mély szántást folytassuk. Ha a keményebb fagyok beállnak, a trágya kihordását folytatjuk és azt mindjárt elteregtetjük, hogy kupacokban csomóra ne fagyjon, mert ennek aztán egyenletes elteregtetése sok munkába kerülne.

Rétek, legelők, herések stb. a keményebb fagyok alkalmával, hogy a szekerekkel fel ne vágassuk, szintén trágyázandók.

A takarmányfélék, melyek gazdaságunk távolabb pontjain vannak le-
raktározva, a központba szállítandók. Ugy szintén a tűzifa hazahordásáról is intézkedjünk.

A dohány simitását is e hó vége felé kell eszközölnünk, hogy a kitűzött határidőre beszállithassuk. A simitás alkalmával vigyázzunk annak szigorú osztályozására, mert ez esetben jobban megfizetik.

E takarmányokról, széna- és szalma kazlakról, valamint a répa- és burgonyavermekről a hófúvások eltakarítandók. A répa- és burgonyavermeknél a földréteg, még a keményebb fagyok beállta előtt, megvastagítandó.

A magtárban elhelyezett gabona többszöri megforgatása és rostálása végzendő. A hófúvások alkalmával a magtár ablakai vagy ablaktáblái becsukandók, száraz fagyok alkalmával azonban nyitva tartandók. A tavaszi vetőmagvakat, melyekre tavaszszal szükségünk lesz, még e hóban rendeljük meg, hogy a szállítónak a szállításra elég ideje legyen. Ugy szintén a gazdának is, hogy a csiráztatási próbával a csirázó képességről meggyőződhesen.

Azok a vas- és aczéleszközök, melyekre tavaszszig szükségünk ni es, teljes letisztítás után faggyu vagy olajjal bekenendők, hogy a rozsdásodástól megóvjuk.

Határárkok és mesgyék kiigazítandók és kitisztítandók. Ha a keményebb fagy beáll, a nádasok levágandók és a jéghordást is megkezdhetjük.

Most lesz az ideje a háziipari

munkák végzésének is: a kosárfonás, seprőkészítés, kefekötésnek stb.

Kertben. Az elvermelt gyök- és gumós növények gyakran átvizsgálandók, a rothadtak kiválogatandók, hogy a további romlást megakadályozzuk; a zöldséges vermek és pin-czék ablakai szellőztetés végett többször kinyitandók.

Fontos munka még a kertnek jó mélyen való felásása és megrágyázása a melegágyi földnek jó átrot-talása. Gyümölcsfáinkat, hogy a nyul-rágásoktól biztosithassuk, még a nagyobb hófúvások előtt be kell kötöznünk.

Gyümölcsösben. A fák tányérásá-sát és trágyázását, ha még be nem fejeztük folytassuk; a fák tisztoga-tása is végzendő.

Ugy szintén a fák permetezését kénmáj-oldattal folytassuk, hogy így gyümölcsstermesünket a rovarkárok ellen biztosítsuk.

Szőlőben. Trágyahordásnak most van az ideje. A még le nem takart szőlőlugasok befedendők. A szőlőben árnyékot hozó, félig vagy egészen kiszáradt öreg gyümölcsfák kiszeden-dők. Most van alkalmas idő a szőlő-károk készítésére is.

Ha az időjárás enged, úgy a ri-golirozás folytatandó; a le nem ta-kart szőlővesszők befedendők.

A szaporításhoz és oltáshoz szük-séges vesszők fagymentesebb helyről szintén szedendők.

Pincében. A nagy hidegek alkal-mával vigyáznunk kell, hogy az ó bor meg ne fázzék, mert ezáltal bor-kövének egy részét idő előtt lerakja s így a rendes fejlődést akadályozza. A kiejert új borokat fel lehet töl-tögetni s még e hó vége felé le is lehet fejteni. A megtisztult fehér bo-rok szintén lefejtethők, lehuzás után meg az erjesztő készülék eltávolít-ható és a hordók most már akoná-val látandók el.

Méhesben. A méhek körül a mun-kák már be vannak fejezve, csak a nyugalmukról kell gondoskodnunk.

Állatok körül. A bujább őszi ve-tések száraz fagyok alkalmával ju-hokkal és sertésekkel járathatók. Állataink mozgásáról, egészségi szem-pontból, a téli istállózás alkalmával is gondoskodjunk azzal, hogy kifü-

tókba zárjuk, vagy legelőkön jár-tatjuk.

Fontos dolog, kivált a mostani időben, állataink okszerű és helyes takarmányozása; igás állatainknak, ha nem dolgoznak, gyengébb takar-mány is megfelel.

Csete Gyula.

A hivatalos aláírások.

*János gazda telekhönyvi ügyben
Közjegyzőt jár s végül az aktára
Hitel miatt nevét kell, hogy írná.
»Tud-e írást?» faggatja a jegyző.
János böki ujját bírőéra
S mond: »Ha ennél különb nem kell, telik!
Fogván tollat, éppoly ákombákom
Lesz nyomában, mint a bírő neve.*

A KRÓNIKÁBÓL.

A drága kalap.

Kopácsy primás esztergomi ér-sekkel illetékes helyen tudatták, hogy mint minden elődje Pázmán Pétertől kezdve, úgy ő is lehet bi-bornok, mint az ország első főpapja; de a pápai hivatalnoknak, a ki Rómából Esztergomba utazik a biborkalappal, egy pár ezer frank ajándékot szokás adni.

— Micsoda — szólt haragosan a primás — ha engemet kitüntetni akarnak, azt még meg is fizese-m: akkor inkább nem kell a biborkalap!

És nem is lett soha biboros.

József császár és az iskolás-fiuk.

II. József császár csak akkor öl-tött katonaruhát, ha szemlét tartott, — különben mindig czivilben járt.

Egy alkalommal, bottal a kezében, labdázó iskolásfiuk mellett haladt el, majdnem kopott, polgári ruhában s véletlenségből-e vagy szándéko-san, jól hábadobták a labdával.

— Ti naplopók! — szólt a császár dühösen megfordulva, s megfe-nyegteve őket botjával, — inkább is-kolába mennétek!

— Együgyü ember! Még azt se tudja, hogy ma csütörtök van, — válaszoltak azok gunyosan nevetve.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni forduljon a **Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetéhez Budapest V., Géza-utca 2.** (saját ház.) Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főczélja azonban, hogy a **közép és kisbirtokoson** segítsen. Ezért **kölcsönöket már 300 koronától kezdve ad.** A ki sulyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó kölcsönével segíthet terhén. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsönkö-rüli teendőit ellát. Kölcsönöket a földbirtok fele értékeig 20, 30, 40 vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben, bármikor minden díj nélkül visszafizetheti. Az intézet jelenleg 4%-os és 4¹/₈%-os záloglevél-kölcsönöket ad s a 4¹/₂%-os kölcsönök egyik módozata minden levonás nélkül **kézpénzben fizetettnek ki. Akinek kölcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.**



Élvezet közben.

Nem állja ki.

Mint a históriából is tudjuk, 1849-ben a Magyarországra betört orosz csapatok fővezére Paskievics volt, az Erdélyt megtámadóké pedig Lüders. — Az ugynevezett krimiai háborúban (1854—1856.) Szilisztria ostrománál Lüders elesett s ezen hadjáratban az addig legyőzhetetlen Paskievics is elvesztette minden babérait és midőn ez utóbbtól I. Miklós czár Lüders felől kérdezősködött, Paskievics így válaszolt: Felség! Lüdersnek a fejét elvitte egy ágyugolyó s miután az ilyen betegséget német ember (akkor temérdek német tiszt szolgált az orosz hadseregben) nem állja ki, meghalt.

Püspök és a sekrestyés.

Hires szónok (prédikátor) volt a mult század első negyedében Szepesi Ignác erdélyi püspök; de neki is az volt a hibája, a mi a legtöbb egyházi szónoknak, nem volt vége-hossza a beszédjének. — Egy ilyen alkalommal, midőn még az öreg asszonyok is már mind eltávoztak a templomból, már csak az egyházi maradt ott a püspökkel, végre az is megunt a kifogyhatatlan prédikálást és felment a szószékbe a templom kulcsaival, így szólván a püspökhöz: »Kegyelmes uram, ha bevégezte a prédikálást, legyen szives be is zárni a templomot; mert nekem is haza kell mennem, hogy meg ne hüljön a leves.

Kérünk czimeket, hová mutatóvényszámot érdemes küldeni.

Egy híres ház.

Párisban egy angol utazót kaulauzolt francia vezetője és egy házra mutatva így szólt: »Ime uram, ez is egyike ama házaknak, a melyekben Hugó Viktor született.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdasági munkásházak létesítésénél országszerte nagyobbodó mozgalom mutatkozik. Így a földmiveltügyi miniszter támogatásával Gyula város 100, Csongrád vármegye 500, Törökbecze község 100, Félégyháza város 100, Békés vármegye 500, Csorvás község 80, Kőtelek 20, Hódmezővásárhely város 200, Csanád vármegye 700, Komárom vármegye 300, Izsák község 50, Szeghalom község 50, Zenta város 450, Pér község 52, Sövényháza község 10, Veszprém város 50, Veszprém vármegye 300, Nagykikinda város 30, Szabadka város 100, Arad város 110. Torontál vármegye 1000, Tolna vármegye 650, Nyiracsád község 30, Temes vármegye 1000, Temesvár város 200, Tótkomlós község 50, Mosonmegye 80, Pest vármegye 1000, Kossuth község 20, Szekesfehérvár város 150, Úra község 15, Óvár község 20, Sátoraljauhely város 100, Zombor város 100, Tokaj község 15, Tolcsva község 20, Balmauzváros 120, Nádudvar község 50, Moór község 200, Jász-Nagykunszolnokmegye 500, Léva város 50, Ujvidék város 200, Fejér vármegye 200, összesen tehát 9607 munkásház fölépítését tervezi, melyeknek költsége mintegy 10 millió 700 ezer korona lesz. E munkásházakból 2000 már fölépült és a munkásoknak át is adatott. A munkások a házak árát részletfizetéssel törlesztik s egy évi részlet a munkás által fizetett ház bérénel nem nagyobb.

Ezer földmives a kormányánál.

A Délvidéki Földmiveltői Gazdasági Egyesülete ezer tagu küldöttséggel járul Wekerle Sándor miniszterelnök elé, hogy előterjessze azt az emlékiratot, a melyet az adóreformra és a kataszter revíziójára vonatkozólag kidolgozott. A küldöttség, a mely Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszternél és Darányi Ignác földmiveltügyi miniszternél is tisztelegni fog, december másodikán reggel különvonaton érkezik Budapestre. A délvidéki gazdák megnézik a vásárcsarnokot és Budafokon az állami mintabortnczét.

Sóraktárak az állomásokon.

A vasutak nagyobb állomásain sóraktárakat készülnék fölláztatni, mely raktárak kezelői a vasuti állomásfőnökök lennének. Minthogy ez intézkedés az állomásfőnököket a vasuti szolgálat pontos teljesítésében gátolná, a terv megvalósítása ellen lépéseket tesz a kereskedelmi kormányánál számos kereskedelmi kamara az ország minden részéből.

Gabonakereskedők panasza.

A Magyar Gabonakereskedők Szövetsége a napokban ülést tartott a melyen megvitatták a gabonakereskedelemnek a vasuti kocsihiány és a december 1-én életbelépő fölemelt díjtételek folytán elő álló helyzetét. A választmány megállapította, hogy a díjtételek december 1-étől kezdve csak a kereskedelem súlyos megkárosításával emelhetők föl. — Ezért kérelmezik, hogy csak 1909 január 1-én léptessék életbe a nagyobb tételeket, hogy se a kereskedők, se a gazdák ne szenvedjenek kárt a miatt, hogy áruikat nem vehette föl a vasut a vagonhiány miatt. Ugyancsak a vagonhiányra való tekintettel, azt is óhajtják a gabonakereskedők, hogy az új-tengerit, a mely rendkívül romlékony, valóban soron kívül rakják kocsiba és továbbítsák. A fölszólalt választmányi tagok számltása szerint legalább tíz millió korona veszteséget jelent a gazdák részére a kukorica értékének csökkenése, a mi onnan származik, hogy a vagonhiány és a fölemelt díjtételek miatt új-tengeri-termésünk kizorul Ausztriából. A fölhozott panaszok ügyében előter-



Élvezet után.

jesztéssel éltek az államvasutak igazgatóságánál és a kereskedelmi kormányánál.

Budapesti piaci

Liszt. Nullás 39.60, egyes 38.80, kettes 38.—, hármas 37.20, négyes 36.40, ötös 35.60, hatos 34.—, hetes 32.—, nyolczas 17.60, F. 13.20, G. 13.20.

Buza ára e héten emelkedett.

Minőség	kilos	Ára 100 kor.
Tiszavidéki	78	26.15 — 26.60
"	79	26.30 — 26.75
"	80	26.45 — 26.85
Fejérmegyei	78	25.95 — 26.25
"	79	26.10 — 26.50
"	80	26.25 — 26.60
Pestvidéki	77	25.95 — 26.25
"	78	26.05 — 26.35
"	79	26.20 — 26.60
Bánsági	78	26.10 — 26.45
"	79	26.25 — 26.65
"	80	26.40 — 26.75
Bácskai	78	26.15 — 26.60
"	79	26.30 — 26.75
"	80	26.45 — 26.85
Rozs I. rendű	21.50	— 21.75
" közeprend.	21.20	— 21.40
Árpa takarm. I.	18.20	— 16.40
" " II.	15.80	— 16.10
Köles	13.75	— 14.—
Zab I. rendű . .	17.30	— 17.60
" II. "	16.90	— 17.30
Tengeri (belföldi)	14.—	— 14.20
Káposztarepeze új	—	—

Burgonya sárga 7.40—8.40 korona, rózsá ujj 7.60—8.— korona métermázsája, fehér 6.—6.40. Hagyma ötven kilós zsákokban 10.—11.— korona Réti széna 7.60—9.60 korona. Muhar 8.—10.— korona. Zsupszalma 6.50 — — korona. Alom 5.50 — — korona métermázsája.

Disznósír 1.30—1.50 korona. Szalonna 1.24—1.48 korona. Háj 1.32—1.36 korona kilója. Füstölthús 1.40—1.60 korona. Hazai sonka 1.80—2.— korona. Teavaj 1.80—2.— korona. Főzővaj 1.70—1.80 korona. Tehentúró kilója 14—20 fillér. Tojás ládája (1440 darab) 104—116 korona.

A fenti árak csak nagyban való vevőknél érvényesek.

A rablóhalász sorsa.

Nehéz és küzdelmes a szegény halászmester élete. Néha napján, a mikor jár a hal, gazdagon jövedelmez a mestersége. Ugy, hogy jut is, marad is, de többnyire csak igen szűkmarkuan méri ki a böcsülettel megérdemelt kenyereit. Messzi idegenben, távol a családjától már hetek óta várja a jó szerencsét; kiválogatja evezővel, kitapogatja tolóruddal a legjobb helyeket, a hol

muszáj járni a halnak, — hasztalan, a mikor olyan az idő, hogy néha heteken át egyáltalában nem jár a hal.

Keserves koplalás ez, tele gonddal otthonmaradt családjá iránt, de ki kell bőtölteni, mert egyszer mégis csak megjön a szerencse. Lassan-lassan megindul a haljárás és fölvidul a halásznép. Egyszer csak megint elmaradozik a szerencse; a varsák üresek, vagy éppen csak a szemetje akad meg bennük. Kezdődik az új nyomorgás: csoda-e, ha elkeseredik és keményszívűvé válik a sanyargatott halászmester, a mikor azt látja, hogy egyik társának állandóan mennyire kedvez a szerencse?

A foglalkozásuk révén hallgatag halászok csak összenéznek, szemük egyetértően összevillan: mindegyik szívében ugyanaz a gyanu vert gyökeret. És megkezdődik a csöndes, de annál ádázabb harc a rablóhalász ellen, a ki a mindennapi kenyeret viszi el tőlük és családjuktól. Néha heteken át tart a küzdelem, mert a haltolvaj ravasz és a mig tetten nem érik, addig nem esik bántódása. Ezt kívánja az igazság.

Végre mégis csak rajtakapják, a mint idegen varsából szedi ki a halat és akkor nincs irgalom. A rabló ismeri a sorsát, nem könyörög, hanem szinte gépiesen odatartja imára kulcsolt kezét; csuklóban összekötözik és aztán befogadja a hullámsír.

Ez az igazság a vízben, a hol nem marad nyom s a hol a földi igazságszolgáltatás nem talál bünjeleket. A halászok hallgatnak, háborgó lelkiismeret senkit se készlet vallomásra, mert mindegyiknek szent meggyőződése, hogy az ítélet igazságos volt.

Néha azonban másképpen is bünhődik a rabló halász.

Valahol az alsó Tisza mentén összeszedelőzködött egy kis halászbokor. Sokáig várták a jó szerencsét, a mely végre meg is jött. A halakat éjjelre odakötötték a tanya közelében egy fűzfa törzséhez, hogy reggelig élve maradjanak és ne találjon bennük hibát a halcsiszár. A halak azonban reggelre eltűntek és így ment ez napról-napra, a legbe-

rebb őrzés ellenére. Egyszer aztán nagy halat fogtak, egy körülbelül nyolczvan kilós harcsát, melynek reggelre ugyan szintén hült helye volt, de ettől kezdve őrizetlenül is mindig megmaradt a hal. Ugyanakkor nyomtalanul eltűnt a tulsó parton fekvő községből egy virtuskodó halászegény, a ki mindennap hajnalig mulatott a cigánnyal az eladott halak árából.

... Vagy egy hétre rá ismét gyalomoltak a halászok. Érezték, hogy nagy hal akadt a hálóba s pillanatra föl is tűnt egy óriási harcsa széles ábrázata. Nyomában rémületes látványként két emberi láb emelkedett ki a vízből, a melyek hirtelen rándításra újból eltűntek a víz alatt. A babonás halászokat ugyancsak biztatni kellett, hogy kihuzzák a borzalmas zsákmányt. Kitént, hogy a nagy harcsa vonszolta maga után az emberi hullát. A harcsa száján és kopolyunyilásán átkötött erős zsinor volt fűzve a hulla derekán levő szijjra. Az édesanyja a hullában azután fölismerte a tul a tisztai halászegényt, a ki egy héttel azelőtt eltűnt.

A dolog úgy történt, hogy napközben megfigyelte, hová rejtik a halászok a fogott halat; az éj leple alatt átuszta a Tiszát, nesztelenül odaférfőzött a halakhoz, odakötözte őket a derékszijjához és csendesen, a mint jött, visszauzost velük. Oly ügyesen végezte mindezt, hogy a kiállított örök soha a legkisebb neszt se hallották. Félmétermázsá halat is vitt magával ilyenformán. A nagy harcsával azonban megjárta. A mint megérezte, hogy viszik, nekilődött és lehuzta a vakmerő rablóhalászt a víz alá.

Senki se látta, de nem lehetett erős küzdelem, mert az ember még arra se ért rá, hogy leoldotta volna magáról a veszedelmes prédát, ha ugyan eszibe jutott!

... Így beszélték ez Kovilovo halásztelep jó szerencsét váró halászlai.

Vértesséle sóborszesz, Minden házbán szükséges.



Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak,

Raktár: II. Lánchíd-u. 4. BUDAPEST Gyár: II., Öntőház-u. 2.

LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR.

elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — HARMONIKÁK legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges aczélhangokkal — TÁROGATO saját találmány, iskolával 35 frttól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

császári és királyi udvari HANGSZERGYÁROS

művészek stb. szállítója

Ajánlja saját gyárában készült

árban szállítatik. — HARMONIKÁK legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges aczélhangokkal — TÁROGATO saját találmány, iskolával 35 frttól feljebb.

Kivitel nagyban és kicsinyben.



Gazdálko

Belga óriás egészséges, díjazott külöklakban tartva állandóan eladó darabja 3 korona, 4 hónap 10 korona darabja és egészséges n Zelms Vilmos

Nősülni óha

termetű, idősebb egyedül áll. Város földje, szőlő értékben. Szeret tisztességes, jó ki lehet legfeljebbék életet éljen »Sz. I. Kar Választ, kívánatr

Fajbaromfi

többször kitünt eladók még nélkakast és jércz angol orpingto amerikai plymu lettség szerint zesség mellett mos Ujgradisk

Venni és e

dák, háziasszo kieléithetik m olcsóbb hirdet Nélap-ban a jához» folyamo

Gőz csépl

könnyű 6-os szá olcsón eladók leégett garnitu zánért elcsereél nyomásos, a cs Az összes fels nélkül kaphat cséplő igen o Kos:k Józsefné megye.

Mezei son

szert Simon koznak bármé évre. Az érde Ferenczhez, S

Sütőmester

morzsa keres métermázsá.

Komárom.

Bernátheg

2 éves, 74 cm jó házi és utcz ott orosz sp mek fajtisza János, Kispes



tu' ajdonos: Tes:ék ké érkezett elism ismerős szemé

Gazdálkodók utmutatója.

Belga óriás nyulak, kiváló szép, egészséges, díjazott szülők, télen nyáron külöklakban tartva, tehát edzett példányok, állandóan eladók: két hónapos nyulak darabja 3 korona, — három hónapos 4 korona, 4 hónapos 5 korona és 1 éves 10 korona darabonként. Fajtisztaságért és egészséges megérkezéért szavatolok. **Zelms Vilmos**, Ujgradiska.

Nősülni óhajt jó megjelenésű, közep-termetű, idősebb özvegy ember, a ki egyedül áll. Van egy szép háza, 16 köb- lős földje, szőlője, összesen 16,000 korona értékben. Szeretne házasságra lépni egy tisztességes, jóra való, magányos nővel, a ki lehet legfeljebb 55 éves s a kívül békés életet élne. A ki erre hajlandó, ír- jon »**Sz. I. Karczag. 2217. szám**« címre. Választ, kívánatra fényképet is küld az illető.

Fajbaromfi. Arany és ezüst érme-ekkel többször kitüntetett tenyésztőrszeimből eladók még néhány darab 4—5 hónapos kakast és jércét. **Aranyárga és fehér angol orpington**, továbbá **kendermagos amerikai plymut** fajból. Minőség és fej-lettség szerint drbja 4—6—7 korona. Ke- zesség mellett szállíttatnak. **Zelms Vil- mos** Ujgradiska.

Venni és eladni szándékozók, gaz- dák, háziasszonyok, a legcélszerűbben kielé-íthetik minden igényüket, ha a leg- olcsóbb hirdetési módhoz, a »Magyar Néplap«-ban a »Gazdálkodók Utmutató- jához« folyamodnak.

Gőz cséplő-gépek, magyar állami, könnyű 6-os számuak, kitűnő karban tartva, olcsón eladók; esetleg elromlott, vagy leégett garnitúráért, vagy magányos ka- zánért elcserélhetők. A kazán 7 légkör- nyomásos, a cséplő és elevátor egy éves. Az összes felszereléssel együtt, vagy a nélkül kaphatók. Ugyanott egy motor- cséplő igen olcsón eladó. Bővebbet íj. **Kos:k Józsefnél** Bo ivaszilás, Abauj-Torna- megye.

Mezei sommás munkások, név- szerint Simon Ferencz és társai; ajánl- koznak bármely uradalomhoz az 1909. évre. Az érdeklődők forduljanak **Simon Ferenczhez**, Szihalom, Borsodmegye.

Sütőmesterek figyelmébe! Zsemle- morzsa kerestetik megvételre. 15—20 métermázsá. — Czim: **Daniss József, Komárom.**

Bernáthegyi nőtény kutya, fajtisza, 2 éves, 74 cm. magas, 115 cm. hosszú, jó házi és utcai nevelésű, eladó. Ugyan- ott **oros spitz**, fehér, 1 éves, him, re- mek fajtisza példány, eladó. **Pokorny János**, Kispeszt, Arpad-utca 30/a.

Keresek 2 darab fias tehenet fele- tartásra, elfogadok bármily lekosztolt és egészséges jószágot, a mit 1909. május elsején kitűnő állapotban adok vissza. Arad-m. u. p. Borosjenőn, Nagyrépuszta. **Csikós János**, uradalmi gazda.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

P. M. (Kapos-Szikeső.) Az új végre- hajtási törvényt megtalálja egész terjedel- mében a Magyar Néplap idei naptár-ában. Nemsokára megkapja. Itt önt ineltilan- ság érte, forduljon sürgősen az igazság- ügyminiszterhez, koronás bélyeggel ellá- tott egyszerű beadvánnyal. — **Sz. M.** (Váczsentszló.) Kérje a főszerkesztését, mert ehhez joga van s akkor megkapja az iparcgedélyt. — **S. F.** (Szihalom.) Kétszer összesen 48 fillér. Küldje be. Párber fejében a lelkésznek minden köz- ség máképen fizet. Ez ősi szokás dolga és nincs reá törvény. Ha önöknl ennyi van megállapítva, akkor az is régi egyez- ségen alapszik. A kormány azonban nem- sokára rendezni fogja a párber kérdését országszerte. Majd mi is bővebben írunk róla.

KIADÓHIVATALI ÜZENETEK.

M. M. Péterréve. Az előfizetés a jövő év április végén jár le. — **S. T.** Radnót. A 2 kor-t megkaptuk. — **K. J.** Ipoly-Bolyk A 6 kor-t megkaptuk. Egész évre ki- fizette a lapot. — **K. P.** Szakadát. Elő- fizetése ez év végén jár le. — **P. Gy.** Krunoslavje. Az 5 kor-t megkaptuk. — **H. M.** Terebesfehértak. A multkor küldött 6 kor-t megka, tuk és a mostanit is. Most még egy korona maradt hátra- lékban.

~~~~~

## Nyilt-tér.

A 46-ik számban küldött

## naptár gyűjtőívet

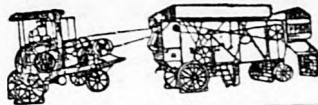
olvasóinknak újból szives

## figyelmükbe ajánljuk.

Kitűnő alkalom ez azon apostol- kodásra, nyelet a katolikus közfel- fogás ma minden jó embertől meg- követel.

Tisztelettel a

**Pázmáneum.**

Benzin-,  
nyersolaj- és  
szívó gáz- motorok

## Motoros cséplő-készletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek. Tessék ár- jegyzéket kérni, ingyen küldjük.

**DOBRY ANTAL** motor- és gépgya- rainak magyarországi kizárólagos kép- viselete.

**Szabó Emil és Társa**

Budapest, Ferencz József-tér 6  
Gresham-palota, (a Lánczihidval szemközt)

KRISTÁLY  
FORRÁS

szénsavval telített ásványvize hasz- nos ital **étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél**. A leg- tisztább és **legegészségesebb** asz- tali és borviv. — Hathatós **szomj- csillapító**. — Övszer fertőző beteg- ségek ellen. — Orvosi rendelet szerint egy melegített pohárral igyék éhgyo- morra. — ivánatra telítésnélküli töl- tést is szállít a

**Szt. Lukács fürdő**  
Kütvállalat Budán.

## „Szt.-bukácsfürdő“

gyógyfürdő, Buda.



Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forro-meleg kénes források, iszapfürdők, iszapboro- gatások, massage, vizgyógyinté- zet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvízuszodák. Olcso és gon- dos pensio. Csúsz, kőszvény, ideg- borbajok. Lakás, ellátás felől ki- meritő prospektust küld ingyen a

Szent-Lukácsfürdő  
igazgatósága.

legjobb üz- letág a **Pázmáneum-naptárak.**

Kelendő áru! Rendkívüli kedvezmények! Olcso áf  
Tessék prospektust kérni a kiadóhivataltól.



## Szőlő-oltványokat

szállít, fajtisztaságáért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

**Küküllőmenti**

## első szőlőoltványtelep

tu ajdonos: **CASPARI FRIGYES**, Medgyes 11. (Nagyküküllőm.)

Tessék képes árjegyzéket kérni! Az árjegyzékben találhatók az ország minden részéből érkezett elismerő-levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó- mint írásbelileg bizonyoságot szerezhet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

